

FAKTAI IR IDĖJOS

AIŠKI KRYPTIS

Pradedame trečiąją konstitucinę valdžios savaitę Argentinoje. Šia proga trumpais bruožais perbėgsime naujojo prezidento dr. A. Frondizi kalbos, pasakytos š. m. gegužės mėn. 1 d. parlamento rūmuose (kongrese), pagrindines mintis. Be abejonės, kai kam galėtų tai atrodyti pasenusi dalyku, tačiau suprasdami šios kalbos reikšmę ateičiai, drįstame joje pasirausti ir padaryti išvadas.

Žinome gerai, kad rinkiminės propagandos metu dr. A. Frondizi, vietinių politinių sluoksnių nuomone, dažnai nuklysdavęs į demagoginius tolius, benagrinėdamas įvairiaspalvius reikalus, ar besiuoldamas įvairias priemones politinei, socialinei ir ūkinei krašto padėčiai pagerinti. Betgi perimant prezidento pareigas, pasakyoje kalboje jokių demagoginių elementų neapčiuopiame. Ši pirmoji po didžiulės valstybės galvos atsakomybės skraiste pasakotoji kalba yra nepaprastai rimumo, gilaus išvelgimo ir padėties supratimo išraiška, kurioje nedviprasmiškai pabrėžiama visų krašto gyventojų atsakomybė, kad naujoji konstitucinė vyriausybė galėtų įgyvendinti krašto ūkinės gerovės pakėlimą, politinio subrendimo sustiprinimą ir socialinės taikos patikrinimą.

Anksčiau čia buvo įprasta tvirtinti, kad valstybė yra pati sau tikslas, kad ji viską atlieka, gi žmogui telieka tik šios valstybinės idėjos neįžymaus ratuko paskirtis. Iš prez. dr. A. Frondizi kalbos matome tačiau, kad šioje srityje norima sukėti kita kryptimi, kurioje valstybei tenka perimti tam tikrus uždavinius ir juos griežtai ir sąžiningai vykdyti, kad kiekvienam būtų suteikta proga savo kūrybinėmis galiomis prisidėti prie visuomenės darnaus ir kūrybinio darbo.

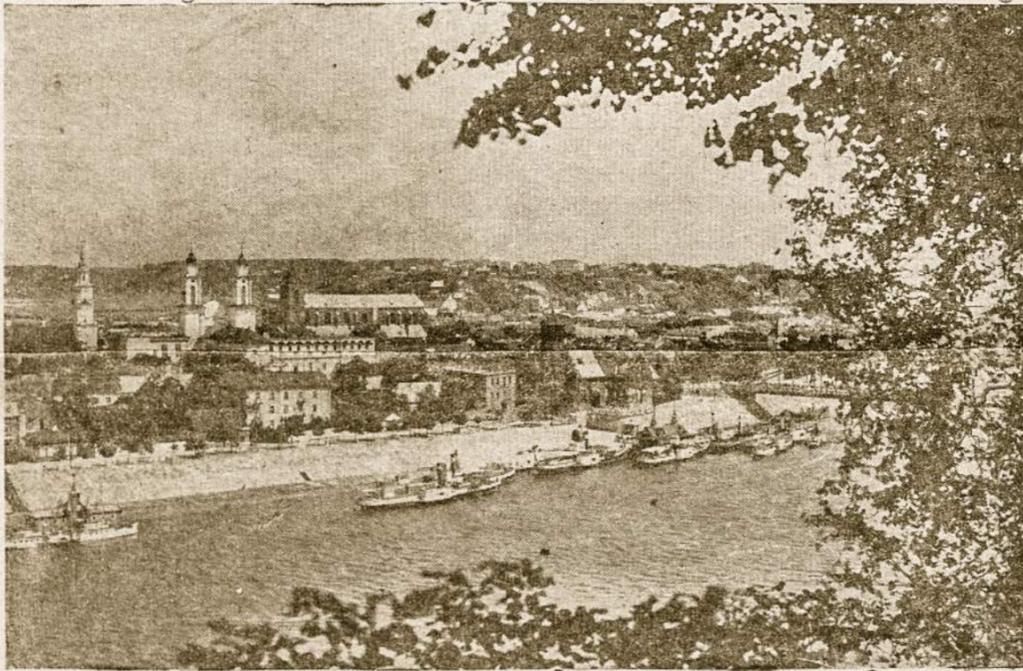
Jeigu rinkiminės propagandos metu Unión Cívica Radical Intransigente ir nevengė demagoginių priemonių, tai patys rinkimai ir jų laimėjimas neabejotinai parodė dr. A. Frondizi esant giliai išvelgiantį ir lankstų politiką. Pirmoji gi kalba, pasakyta perimant prezidento pareigas, parodė, kad jame esama ir gabaus valstybės vyro.

Jau buvo žinoma, kad dr. A. Frondizi tikslas yra gyvenimo lygio pakėlimas ir tautos ūkio gėrybių galimai tikslesnis pasiskirstymas. Nėra abejonės, kad šiuos tikslus lengvai galima įgyvendinti teisinės valstybės rėmuose, kuriuose būtų suteiktas laidas, patikrintas saugumas pirmoje eilėje sukurti vertybes ir tik vėliau teisingai įgyvendinti gėrybių paskirstymą. Šia prasme minėtoje kalboje dažnai iškeliamą teisinės valstybės sąvoką, griežtai laikantis susita-

rimų, vengiant gamybos priemonių suvalstybinimo, darbavijų ir dirbančiųjų santykių darnus tvarkymas, laiku išsprendžiant dėl atlyginimo iškilančius nesutarimus bei darbo sutarčių sudarymą.

Negalima nepaminti ir privatinės iniciatyvos svarbaus pripažinimo. Valstybė turinti sudaryti sąlygas privatinei iniciatyvai reikštis ir saugoti, kad ši privati veikla neneštų žalos pačiai visuomenei. Rinkiminės propagandos metu nei dr. A. Frondizi, nei bendrai UCR In-

galės virsti apčiuopiamais vaisiais, jei dr. A. Frondizi pavyks ir politinėje srityje įgyvendinti užsibrėžtus tikslus — atskirti praeitį nuo ateities užuomarsos uždanga. Jeigu ūkinių ir socialinių reikalų sprendimui patiekti metmenys yra sveiki ir gyvenimiški, negalima būtų pasakyti to apie politinio gyvenimo tvarkymui skirtas apybraižas. Taip kalbėdami turime galvoje politinių srovių susiskaldymą ir net idėjų samyšį, iš kurio ryškiai matyti politinių idėjų raizginys. Tradi-

MŪSŲ KAUNAS PAVASARĮ.

transigente veikėjų kalbose nebuvo galima užtikti tokių teigimų. Mintis, primygtinai pabrėžti privatinės veiklos svarbą ir apriboti valstybės uždavinius, yra nauja ir rodo dr. A. Frondizi tolstant nuo marksistinių idėjų, kurių simpatiku jis buvo laikomas.

Trečiuoju gamybos padidinimo akstinu, be abejonės, reikia laikyti petrolio šaltinių išnaudojimo klausimas. Šiuo klausimu argentiniečių šovinistinis nusistatymas yra aiškiai žinomas: patiems savo jėgomis paversti jį naudingą tautos ūkiui, arba palikti jį požemyje, bet neleisti, kad argentiniečių petrolio šaltiniais naudotųsi užsieniečių kapitalas. Suprasdamas, kad šis klausimas yra pagrindinis Argentinos ūkinės gerovės pagrindas, dr. A. Frondizi Viešųjų Petrolio Šaltinių, — Y. P. F., — tvarkymą ir priežiūrą pasiliko sau. Jeigu dr. A. Frondizi pavyks visa tai įgyvendinti, be abejonės jis susilauks atitinkamo istorijos įvertinimo.

ATEITIES VILTYS

Benagrinėdami ateities akimis programinę prezidento kalbą matome, kad ji ūkine ir socialine prasme sveika ir daug žadanti. Šios viltys, suprantama,

cinės Argentinos partijos išgyvena knizę. Radikalų partijos susiskaldymas yra toks didelis, kad nežiūrint dr. A. Frondizi pasiryžimas būti visų argentinų prezidentu, išjungiant partinio komiteto dažnai žalingą įtaką, neatrodo lengvai įvykdomas. Ypač turint galvoje praeities patirtis ir faktus, kurie, pasakojama, privesdavę net prie specialių dienraščių numerių spausdinimo, skirtų tik prezidentui. Konservatorių nepopuliarumas pačioje tautoje yra toks didelis, kad ateičiai ši partija, — taip pat susiskaldžiusi į keletą grupių, — praktiškai neatrodo turėsianti daug įtakos, nors jos šalininkų rankose ir randasi dauguma Argentinos tautos ūkio šaltinių ir gamybos priemonių. Tačiau, nežiūrint šio ekonominio partijos šalininkų stiprumo, idėjiniu atžvilgiu, ji atrodo dekadencijoje. Neaiški ir peronistinių masių padėtis. Netekusios tiesioginio ryšio su savo vadu, atrodo taip pat ima skilti į daugelį grupių, kurios tam tikrais atvejais sutaria, tačiau jau matyti nemažų skirtumų.

Atskirai norėtusi paminėti dar krikščionių demokratų ir socialistų partijas, kurių ateities perspektyvos teoretiškai atrodo daug žadančios, kurioms

būtų bent minimaliai aprūpinta. Būsimų piliečių „atžalyno“ prieaugio švietimas būtų visuotinis ir prieinamas pagal jaunųjų (reikale in suaugusių) gabumą, kad nesvertų kandidato kilmę, arba, dar blogiau, protekcija — „tetos uodegėlė“. Greita švietimo turi būti auklėjimas, kad kiekvienas pilietis suprastų tinkamai savo pareigas (pav. tėvai

tačiau dar neleidžia plačiau pasireikšti pačios valdžios dviejų partijų struktūra, besiremianti ant daugumos ir mažumos pagrindo. Nemaža žalos šioms partijoms sudaro šių srovių kraštutinumai, vieniems — nacionalistinio, antriems — komunistinio sparno nukrypimai.

Jau esame minėję, kad pagal veikiantį Saenz Peña įstatymą, daugiausia balsų gavusiai partijai priklauso du trečdaliai ir antroje eilėje esančiai partijai vienas trečdalis kongreso atstovų. Suprantama, teoretiškai yra galimybė pakliūti į kongresą ir kitų partijų atstovams, tačiau praktiškai tai yra tik išimtis.

Šiuo metu, kaip žinome, senate tėra tik UCRI — dr. A. Frondizi šalininkai, kurie ir deputatų rūmuose turi 2/3 daugumą. Visose provincijose taip pat visi gubernatoriai yra „Intransigente“ grupės. Tos pačios grupės rankose yra ir visi įstatymų leidžiamieji provincijų organai — parlamentai.

DEMOKRATIJA

1. KUO TURĖTŲ BŪTI

Demokratija yra madoje. Dėl to apie ją daug rašoma, dar daugiau apie ją kalbama. Visur jai pataikaujama. Net aršiausieji diktatoriai išviršiniai jai lenkiasi. Mada! Demokratija šiandien yra ramstis, kurio daugelis remiasi. Žodis „demokratija“, jo sąvoka yra pagal reikalą „nudažomas“.

Modėrni demokratija (demokratinė santvarka) — „per liaudį, iš liaudies ir liaudžiai“ — turėtų remtis pagrindiniu valstybės vyru, priešaky stovinčiu, tos pačios valstybės visagalybės paneigimu: pirmiausia piliečiams, o ne valsybei tarnauti. Demokratinės santvarkos valstybėje įgyvendinimas reikėtų daugiau, kaip absoliutinės, anarchinės, arba, kaip dabar sakoma, totalitarinės — ar tai monarcho, ar tai aristokratinės mažumos, ar tai bet kurios partijos politbiuro valdžios perleidimas į daugumos piliečių rankas.

Demokratinė santvarka turėtų piliečiumi laiduoti jo asmeninį laisvę. Vadinasi, pilietis gautų demokratinėje santvarkoje teisę dirbti, kur jis nori. Jo kūdikystė ir jo senatvė

šeimoje, auklėtojai mokyklose, tarnautojai ar kiti pareigūnai įstai-gose ir t. t.). Pareiga tarnauti kitiems, dirbti ne vien sau, turėtų būti keliamą pirmoje eilėje ir virš ko kito. Iš sąžiningai išpildytos pareigos plauktų piliečio teisės. Tokiu visuotino piliečio pareigūnų pavyzdžiu yra demokratinėse valstybėse visuotina kariuomenės priverstoji (karo tarnyba). Visuotinu teisių pavyzdžiu eina piliečio teisė balsuoti, mokytis, kad būtų antisūvelgta į jo nuomonę, arba jo gabumai būtų išnaudoti.

2. Į KĄ IŠSIGIMSTA

Kai kartais žiūrime tik teisių ir užmirštama pareigos, prieinama prie garsios „mizerija veto“ teisės — neleidžiu! O tai jau sustabdo visą kitą darbą, naikina bet kurios naudingos reformos bandymus. Tuomet lengvai įsivyrąja anarchistiškos „laisvės“ santvarka, kuriuje susilanga net galinga valstybė.

Ispanų garsusis mūšų gadybės filosofas Ortega y Gasset sako, jog demokratija reikalauja iš piliečio, pilietį įpareigoja pakęsti priešą ir, kas svarbiausia, net silpną priešą. Priešingos nuomonės ar įsitikinimų gerbimas, apykanta (priešinga neapykanta!) neužslopinimas, — kitaip dar tolerancija vadinama — yra sveikos demokratijos pamatai.

Gyvenime negali pasitaikyti, svarstant įvairius klansimus, visuo-met vienos ir vienodos nuomonės. Vadinasi, tikroje demokratijoje visados bus pozicija, arba dauguma, ir opozicija, arba mažuma. Pozicija gerbs opozicijos nuomonę, skaitysis su ja, o opozicija nevers smurtu priimti jos nuomonę

Dar yra svarbu, kad demokratijoje pilietis yra savo valstybės piliečiu neturi teisės pilietį pavergti, paversti jį pavaldiniu (kaip buvo sutarkinėje Rusijoje — poddanyj — pasidavęs). Valstybės galva neturi teisės reikalauti iš piliečio aklo paklusnumo ar pasidavimo, stabmeldiško garbinimo. Tuo labiau neturi jokios teisės reikalauti iš kitos valstybės galvos paklusnumo, kaip tai darė Stalinas arba „demokratas“ Chruščiovas Gomulkos, Tito, Imre Nagy ir kitų atžvilgiu! Kur yra mažumos diktatūra, ten nėra demokratijos; ir jos ten tikrai negali būti, nežiūrint, kaip yra sakoma. Kur vienas užgrobia visą valdymą ir tampa „vadu, führeriu, tėvu“, ten yra totalitarinė santvarka, yra tiranija.

Demokratinėje santvarkoje valstybė tarnauja piliečių gerbūviui, juo rūpinasi, o ne eksploatuoja, nesmaugia jo. Piliečio gyvybę priklauso jam, bet nepriklauso tironui.

Štai kas yra demokratija ir ko ji siekia.

Atrodytu, kad politinė dr. A. Frondizi galia būtų didelė. Tačiau taip nėra. Jo dauguma yra aiški konkrečiai, bet moraliskai neriški, nes sudaryta ant margo ir dažnai prieštaraujančio pagrindo, kuris apima radikalus, peronistus ir abu kraštutinius — nacionalistus su komunistais. Tuo būdu šios politinės mozaikos aptarimas yra gana nelengvas, gi tautinio sugyvenimo dr. A. Frondizi skelbiamoji idėja sunkiai įgyvendinama.

INFLIACIJOS PABAISA

Jau iš paties gyvenimo patirties žinome, kad piniginio vieneto nepastovumas ir stoka yra pagrindiniai Argentinos ūkinio gyvenimo negalavimai. Suprantama, kad visame pasaulyje besireiškianti ekonominė krizė reiškiama ir šiame krašte. Ji tačiau turi ir grynai vietinių priežasčių. Netolimos praeities nevykusi ekonominė politika, valstybės išdą paliko apytuštį. Paties prezidento pareiškimu, dau-

LA ESTRATEGIA DE LA GUERRA FRIA SOVIETICA

En su último discurso, pronunciado en Moscú durante el XIX congreso del Partido Comunista, Stalin destacó que "el mayor de los aliados del bolchevismo es el desacuerdo de los países capitalistas". Krushev destronó a su "padre y maestro", pero conservó sus palabras testamentarias y basa en ellas su política poststaliniana. La primera de sus finalidades es fomentar el desacuerdo, la segunda — aprovecharse de él donde lo haya.

¿Cuáles son los medios usados para conseguirlo?

La coexistencia es la primer cuña que introduce Moscú en medio de sus enemigos. Ella divide a los libres en dos grupos: unos se manifiestan por una más estrecha colaboración con los bolcheviques, los otros advierten que no puede haber colaboración con Moscú. En lugar de que todos se unan en un frente común, se pone de manifiesto una búsqueda febril de coexistencia. Es una verdadera necesidad: pareciera como si los occidentales no hubieran tenido oportunidad hasta ahora conocer la real faz del bolchevismo. "Conozcámonos" — significa: desunirse por nosotros y contra nosotros. Tal es la cuña de la mal llamada coexistencia.

La neutralidad es la segunda viga introducida en el frente anti-bolchevique. De ella se aferran los países vecinos del imperio soviético, quienes creen que en ocasión de una guerra habrán de evitar no solamente los golpes atómicos, sino también la invasión y ocupación bolchevique. Pero no tienen en cuenta dos cosas: una, que las armas y la guerra moderna no pueden garantizar la intangibilidad de nadie; y segunda, que los dictadores jamás han reconocido la neutralidad de nadie. La neutralidad de los PAISES BALTICOS durante la guerra pasada no les preservó de la invasión bolchevique. El acuerdo de Stalin con Hitler no fué establecido para defender la neutralidad de los Países Bálticos, sino para

pisotearla.

En la actualidad, mediante la idea de la neutralidad, los bolcheviques buscan dividir la, para ellos inconveniente, unidad de los países libres y enturbiar los ánimos internos. Ello quedó demostrado patentemente en el Parlamento de Alemania Occidental. Los socialdemócratas, partidarios de la neutralidad, alborotaron tanto y gritaron tanto contra el canciller Adenauer, tildándolo de "traidor" a la patria, que Moscú hasta debería pagarles en buena moneda por tamaña defensa de sus finalidades. La idea de la neutralidad les produce frutos a los bolcheviques, por lo menos porque la gente disputa a su respecto.

Los sputniks son el medio más nuevo y poderoso para producir la confusión en este lado de la cortina de hierro. Mediante la amenaza de los sputniks y los cohetes teledirigidos se fomenta el pánico. Este también había hecho presa de la población de los Estados Unidos de Norte América, que aún no cesa de discutir sobre "la primacía y el progreso de la ciencia soviética". Si no se deben cerrar los ojos ante la realidad, entonces es enfermizo el sobreestimarla.

Conviene saber que la Unión Soviética conduce la guerra de nervios más astutamente que cuando lo hacía Hitler. En aquel entonces las grandes potencias europeas cedieron en Munich (1938), para mantener la paz, para ello fué solamente la introducción a la guerra. Ahora, cuando mediante una similar guerra de nervios se procura encontrar la paz es la reunión de alto nivel, débese temer a las concesiones, ya que habría que reconquistarlas con otra guerra, tal vez más terrible que las anteriores.... Preparándose para esa contienda, Moscú hace todo lo imaginable para que asuma la mayor gravedad el desacuerdo en el frente antibolchevique. Es que se trata de su mejor aliado.

C. VERAX.

Bolševikų teroro aukos

1943 vokiečiai, kurie buvo užėmę Vinicą, pradėjo daryti kai kuriuos iškasinėjimus sode, ir netikėtai atidengė baisybės: 95 griovius, bendrųjų kapų, kuriuose buvo apie 10.000 lavonų. Aukos buvo paprastai apsigirusios, surištomis rankomis užpakalyje ir kulų kiaušymės beturinės kakle. Pilna burna žemių, kaip prityrusieji aiškina, yra žiaurumų įrodymas. Kad ten, kai kurie vyrai ir moterys buvo dar gyvi užkasti, kur vidury palaidotojų išgastingai gaudydami kvapą, bandė kvėpuoti.

Dokumentai, laiškai, fotografijos ir kiti atrastieji daiktai prie lavonų, leido atpažinti aukas, kad jos buvo surinktos 1937 — 1939 metų teroro laikotarpyje. Esą ir norintiems yra gaunamos lavonų kalnus ir to kapinyno griovius sudarančios fotografijos. Kai kurie ukrainiečių emigrantai, pasiūlė sekančiam Kruščevui pasirodymui televizijoje, laisvų žmonių židiniam (šeimų), tas fotografijas rodyti kaip tylius jo asmenybės išryškinimus (komentarų).

KODEL ĮVYKO IRAKO — JORDANO UNIJA?

Tai nėra kažkoks nuostabus reiškinys. Viena, abu kraštus valdo tos pačios dinastijos aniniai. Abi karalijos yra giminaičiai; jas riša krauju, tikiybės ir dinastijos ryšiai. Trečia, susijungus Egiptui — Sirijai, vystant spaudimą jungtis visam arabiškam pasauliui, atėjo ne tik baimės, bet ir kitos aplinkybės, kurios ir karalius vertė

aplinkybė — jėgų lygsvaros balansavimas. Jungtinė Arabų Respublika (be Jemeno) turi 28 mil. gyventojų. Jei pridėsime Jemeno 5 milijonus gausime 33 mil. jungtinę masę. Irako — Jordano karalija turėtų 7,200,000 mil. gyventojų. Žemės plotas sudaro 208,800 kv. mylių. Pridėjus Saudi-Arabiją su 4 mil. gyventojų, gausime jau 11 mil. gyventojų junginį. Dar nežinia, kur pasuks Libanonas, Iranas, Sudanas ir Libija. Aišku, kad arabai su Izraeliu nenorės draugystės. Jo Atsiradimas turėjo įtakos ir unijos atsiradimui. Karalių valdomi arabų kraštai žino, kad Egipto valstybės vadas Nasseris yra fanatiškas nacionalistas ir visų arabiškųjų kraštų sujungimo karštas ir neatlaidus šalininkas. Jei jam nepavyks propaganda, siūlymais, iš vidaus susprogdinimais to pasiekti, tai jis gali panaudoti ir jėgos priemones sujungti ir pasiimti arabiškojo pasaulio žmonių vadovybę į savo rankas. Bandydamas demokratiškas, o pabaiga gali būti ir diktatoriška. Tatai ir vertė arabų karalijas apsigalvoti ir ką nors daryti

SPRENDŽIAMIEJI VALYMO VEIKSMAI LIBANE

BEIRUTAS. Pranešama, kad vyriausybės kariuomenės daliniai, remiami aviacijos ir artillerijos, pradėjo ofensyvinius veiksmus prieš atskiras sukilėlių grupes Akkar rajone, Libano šiaur. dalyj. Ultimatumas yra duotas ir Baalbek rajono sukilėliams.

Kaip žinome, sukilimas, inspiruojamas Sirijos ir Egipto, Libane prasidėjo prieš porą savaitių.

— a. b. c. —

NAUJA VYRIAUSYBĖ ARGELIJOJ

Gegužės mėn. 13 d. susidarys skilimas tarp Argelijoj esančių kariuomenės vadų ir Paryžiaus vyriausybės, vadovaujamos Pierre Pflimlin, dar padidėjo. Generolai su prancūzų kolonistais Argelijoj sudarė Vyriausią Tautos Gelbėjimo Komitetą, kuriam pirmininkauja gen. Jacques Massu, parašutistų vadas, pirmas pasisakęs prieš Pflimlin, ir Sid Cara, musulmonas. Šis Komitetas yra lyg ir Jacques Massu, parašutistų vyriausybė, kuri nustos veikti tik tada, kai perims valdžią Paryžių De Gaulle. Argeliečiai be kompromisų reikalauja, kad Prancūzijos vyriausybę sudarytų De Gaulle, nes kitokiu atveju, kaip pasakė vyriausias kariuomenės vadas Argelijoj gen. Salan, žygiuos į Paryžių.

Kaip praneša iš Paryžiaus, kad Korsikoj, esančioj 160 km nuo pietinės Prancūzijos, taip pat sudaryta Gelbėjimo Komitetai, priklausąs jau nuo Argelijos. Berods, Prancūzijos viduržemio laivynas taip pat palaiko „sukilėlius“.

De Gaulle paėmimas valdžios Paryžių, atrodo, yra tik laiko klausimas, jei, žinoma, neįvyks kokių staigių netikėtumų.

SOVIETINIŲ ATOMINIŲ BANDYMŲ KATASTROFA

„Berlynske Tidende“, didžiausias danų laikraštis, paskelbė, kad sovietų atominiai bandymai buvę nutraukti dėl įvykusios didelės katastrofos.

Cituodamas diplomatiniais kanalais iš Maskvos gautas informacijos, laikraštis nenurodo katastrofos pobūdžio, tačiau jį gana didelį radioaktyvių kritulių kiekį Rusijoje ir kaimyninėse valstybėse.

Tai esą galinti būti priežastis, kodėl sovietai nutraukė atominius bandymus praeitą mėnesį.

ŠTAI KIEK AMERIKA YRA PADEJUSI SOVIETŲ S-GAI

Šiuo metu sovietai komunistai kudakina, kad Rusija būtų laimėjusi karą ir be Amerikos pagalbos. Tačiau įvykdytų faktų vistiek nebepali užtušuoti. Amerika karo metu yra padėjusi „galingajai“ Rusijai milžinišką pagalbą, būtent: 12.200 lektuvų, 6.000 tankų, 362.000 įvairaus tipo automobilių, 29.000 motociklų, 1.800 automatiškų patrankų, 1.045 lokomotyvų, 478.000 tonų bėgių, 2.120.000 tonų plieno, 11 milijonų porų batų, 147 mil. jardų medžiagos, neskaitant milijonų tonų maisto ir vaistų.

SVETIMAS POVANDENINIS LAIVAS ARGENTINOS TERITOR. VANDENYSE

Gegužės mėn. 21 d. Argentinos karo laivų aviacija pastebėjo svetimą povandeninį laivą Golfo Nuevo įlankoje, kur buvo vykdomi jūros laivyno manevrai. Argentinos laivyno naikintuvai — „Buenos Aires“ ir „Entre Rios“ puolė šį povandeninį laivą, kaip įžeidusį teritorialumo teisę, giluminėmis bombomis. Po kiek laiko vandens paviršiuje pasirodė alyvos dėmės. Kas nutiko su povandeniniu laivu, nežinoma.

• Sovietų Sąjungos min. p-ko pavaduotojo Mikojauno lankymasis Vakarų Vokietijoje vokiečius šiek tiek apvylė. Jie tikėjosi didesnio palankumo Vokietijos apjungimo klausimais, tačiau tais klausimais Maskva nenori nė kalbėti. Bonnoje buvo pasirašyta Vakarų Vokietijos - Sovietų Sąjungos susitarimai prekybos ir repatriacijos reikalais.

PASAULIO LIETUVIAI

MONTEVIDEO

— Lietuvos Pasiuntinys dr. K. Griaužinis, kuris Urugvajuje Lietuvai atstovauja jau kelioliki metai ir turi plačią pažinčių diplomatų sluoksniuose, su Ponia dalyvavo J. A. V. ambasados priėmimo viceprezidentui Nixonui pagerbti.

— Kun. J. Giedrys ilgėsnį laiką pabuvęs Sao Paulo lietuvių kolonijoje, kur vedė keletą kolektyvų ir atliko kitus dvasinius tautiečiams patarnavimus, jau grįžo į Montevideo. Gegužės 11 d. parapijos salėje Kat. Moterų Draugija surengė sutiktuvų pietus, kuriuose dalyvavo didelis būrys kun. Giedrio gerbėjų. Žodį tarė K. Čibiras, pristatydamas pirmą kartą garbingą svečią, švedų Pasiuntinybės sekretorių p. Ricci, jauną urugvajietį, kuris mokėdamas daug svetimų kalbų, dabar mokoši ir lietuviškai.

Visiems buvo maloni staigmena, kai pirmuosius savo kalbos sakinius p. Ricci ištarė aiškiai lietuviškai, pasižadėdamas už pusmečio mūsų kalba ir daugiau pakalbėti. Jis sakėsi mokosi lietuviškai todėl, kad moksliniu požiūriu labai vertina lietuvių kalbos senumą, turiningumą ir grožį. Ypač patarė tėvams stengtis, kad jų vaikai mokėtų ir brangintų tokią gražią kalbą. Pobūvio dalyviai su dideliu dėmesiu klausėsi svečio kalbos, lygiai kaip mielai buvo išgirstas ir paties kun. J. Giedrio žodis.

— Mūsų tautos gedulo dienas birželio vidury šiais metais tikimasi paminėti su specialia programine programa. Ties Komunistų Kovojančių Tautų Komiteto pirmininkas p. J. P. Martinez Bersetche tuo reikalu jau tarėsi su atsakingais lietuviams.

VOKIETIJA

Š. m. balandžio 2 d. Lietuvos Vasario 16 d. gimnazija baigė 1957/58 mokslo metus, išleisdama į gyvenimą naują abiturientų laidą. Gimnaziją baigė 4 mokiniai. Egzaminai tęsėsi apie mėnesį laiko, ir rašomuosius darbus reikėjo atlikti Weinheim vokiečių gimnazijoje.

Gimnazija, kaip žinome, laikosi finansiškai tik rėmėjų dėka ir su gera viltimi žengia į devintuosius mokslo metus. Šįmet į gimnaziją įstojo virš 20 mokinių.

AUSTRALIJA

— Adelaidės Lietuvos S-ga, turinti 109 narius, nutarė pirkti greta dabartinio Lietuvos namo esantį žemės sklypą su nedideliu namu. Tuo reikalu S-gos Valdyba jau pradėjo pasitarimus.

JAV ŽEMĖS PALLYDOVAS TURI KELEIVĮ

Kaip pranešama, kad antrasis JAV žemės palydovas Vanguard II turi „keleivį“. Mat, inžinieriai, prieš ruošdamiesi jį paleisti, į šį mažutį palydovą įdėjo šv. Kristupą medalikėlio formoje.

Šv. Kristupas gi, kaip žinoma, yra keleivių glabėjas.

• Vakarų Vokietija užsakė Jungtinėse Amerikos Valstybėse 300 priešlėktuvinių raketų.

— TAUTIETI, Tėvynė kviečia — AUKOK TAUTOS FONDUI!

trūksta materialinių priemonių. Dirbančiųjų atlyginimas yra labai žemas ir daug šeimų sunkiai įstengia verstis. Šalia to gi dar užsienio prekybai stoka svetimos valiutos. Visa tai atsiliepia socialiniame tautos gyvenime. Kasdien brangstantis pragyvenimas, dirbančiųjų nepasitenkinimas ir streikai netik pačiai vyriausybei, bet ir visam kraštui neduoda ramybės.

Kai tik šiuo metu dr. A. Frondizi nerado geresnio kelio, kaip įsakymo keliu padidinti dirbantiems atlyginimą 60% nuo 1956 m. kolektyvinėse atlyginimų sutartyse numatytos normos. Tenka abejoti, kad šiuo keliu einant galima bus pasiekti ekonominės gerovės užsibrėžtą tikslą. Jau Perono ir revoliucinės laikinosios vyriausybės pastangos įrodė, kad atlyginimų didinimas neišsprendžia problemos. Tuo pačiu kyla gaminių ir patarnavimų kainos bei išlaidos. Gyvenimas brangsta, ir dėl prekių stokos sudaromos sąlygos juodosios rinkos atsiradimui.

Suprantama, vyriausybė galėtų rasti ir mokesčių padidinime tam tikro teoretinio palengvėjimo. Tačiau ir ši priemonė tučtuojau pereina ant gaminių kainos didėjimo, tuo pačiu pavirsdama, kaip ir atlyginimų kėlimas, infliacine priemone.

Pati geroji priemonė būtų tautos ūkinio našumo ir gamybos padidinimas. Tačiau ir čia yra tik gana tolimes svajonė. Streikai ir socialinių santykių politinis atspalvis dažnai ir šioje srityje dar daugiau didina sąmyšį.

Matome tad, kad šalia gamybos išlaidų didėjimo ir paties piniginio vieneto stokos, prie infliacijos didėjimo prisideda

klausimai.

Nenoromis todėl tenka prieiti prie išvados, kad ateities ekonominio lygio pakėlimui yra būtinas petrolio šaltinių išnaudojimo suaktyvinimas. Kaip žinome, užsienio prekyboje Argentina daug išleidžia išveždama petrolio ir jo gaminius. Pastaraisiais metais visas užsienio prekybos nuostolis kaip tik pasiekia petrolio ir jo gaminių pirkimui išleistas sumas. Argentina tačiau savo požemyje turi didžiulius petrolio šaltinius, kurių užtektų maždaug 30 — 40 metų netik paties krašto paklausai patenkinti, bet ir eksportui. Tai yra tik teoretiniai žinomų šaltinių pajėgumo apskaičiavimai. Manoma, kad Argentinos požemyje yra kur kas didesni petrolio kiekiai. Juos reikia tik išnaudoti, tačiau čia kaip tik ir iškyla nesutarimų ir pavojų priežastis. Noras šį išnaudojimą atlikti patiemis yra neįvykdomas, nes trūksta pinigų. Gi daugumos šovinistinis nusistatymas — geriau skursti, bet nieieškoti svetimo kapitalo pagalbos, priimana mūsų patarlės ant aruodo mirštančią pelę.

Kad dr. A. Frondizi petrolio šaltinių išnaudojime mato vienintelį išsigelbėjimo kelią, rodo ir nutarimas pačiam pasiimti YPF, — Viešųjų Petrolio Šaltinių, — vadovybę. Po šio žingsnio reikia laukti šios valstybinės įmonės sustiprinimo, atitinkamai padarant ją nepriklausomą nuo politinių aistrų net pačių radikalų tarpe. Jeigu dr. A. Frondizi pavyks išspręsti petrolio šaltinių išnaudojimo klausimą, tuo pačiu pasibaigs ekonominiai krašto negalavimai, gi politinė padėtis viduje ir užsienio atitinkamai sustiprės.

PAVERGTUJŲ TAUTŲ ATSTOVAI ĮSPĖJA LAISVUOSIUS VAKARUS

PET Seimo speciali sesija Strasburge. — Esamosios padėties akivaizdoje pavergtųjų tautų balsas turi būti dar stipresnis.

(Elta) Balandžio 25 d. Strasburge, Laisvosios Europos Kolegijos patalpose, prasidėjo Pavergtųjų Europos Tautų Seimo ketvirtoji speciali sesija. Prieš pradėdant posėdžius buvo pusiau stiebo pakeltos Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, čekoslovakijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Albanijos tautinės vėliavos, grojant tų kraštų himnus.

Sesija atidarė PET generalinio komiteto pirmininkas dr. V. Masens (Latvija). Pavergtųjų tautų atstovus jau pačioje pradžioje pasveikino Graff, provincijos prefektūros vardu, Strasburgo burmistras Ch. Altorffer (nurodydamas į elzasiečių simpatijos pavergtiesiems), Strasburgo vyskupo vardu Msgr. Maurer, Europos Tarybos vardu Golsong, JAV konsulas Strasburge Thomson, Laisvosios Europos komiteto atstovai Leich ir Holmes. Prancūzijos senato atstovas Renė Radies pareiškė savo įsitikinimą, kad, sovietų siekimų atžvilgiu, galų gale, ir prancūzai atsižadės iliuzijų. Pavergtųjų Seimą sveikino raštu eilė žymių politikų, jų tarpe — Amerikos senato atstovas Humphert, JAV atstovų rūmų pirmininkas Th. E. Morgan, Amerikos jungtinių profesinių sąjungų pirmininkas G. Meaney, Fed. Vokietijos parlamento vicepirmininkas prof. Carlo Schmidt, Tarptautinio komiteto krikščioniškai kultūrai ginti Vokietijos sekcijos atstovai Dr. A. Ruppert, gen. sek. G. Jaschke ir kt.

Atidarymas posėdyje, Dr. Masens dar pareiškė, kad PET veiklos uždavims yra gražinti laisvę ir nepriklausomybę pavergtoms Europos tautoms. Sovietai siekią susilpninti laisvojo pasaulio gynybines pajėgas, išgauti status quo pripažinimą ir laimėti savo puolimams naujas pozicijas. Įtampos atslūgis galimas pasiekti tik pašalinus svarbiausias kliūtis, būtent, gražinus laisvę pavergtoms Europos tautoms.

Sesijos darbotvarkėje buvo tokie punktai: 1) Tarptautinė padėtis ir pavergtosios tautos. 2) Europos integracija ir Europos Tarybos politika. 3) Sovietų kolonizavimas. 4) Europinė žmogaus teisių charta ir pavergtieji. 5) Vengrų klausimas.

Plenariniams posėdžiams pirmininkavo pagilinti atskirų tautų atstovai. Pirmojo plenarinio posėdžio pirmininkas buvo J. Klesment (Estija).

Diskusijose C. Visolanu (Rumunija) siūlė pav. tautų atstovams kreiptis netik į vyriausybės, bet ir laisvojo pasaulio visuomenę. P. Auer (Vengrija) pabrėžė, kad padėtis pav. tautoms dabar esanti tragiškesnė, negu anksčiau. Nelaimė, Vakarų valstybių užsienio politika dažnai būna diktuojama baimės. Bijomasi karo, bet užmirštama, kad

tarptautinis bolševizmas turi galvoje ne taiką, o revoliucijas ir karą. Pasisako prieš Rapackio planą ir už Rytų Europos kraštų neutralizavimą bent penkiems metams. T. Barrev (Bulgaria) apgailestauja, kad nešantięji atsakomybę už tarp. padėtį per mažai teklauso pavergtųjų balso. J. Starževski (Lenkija) pastebi, kad laisvojo pasaulio politinis nesiorientavimas dabar esąs didesnis negu bet kada, už tat pav. tautos turi dar labiau savo balsą kelti. Ed. Turauskas (Lietuva) pažymi, kad dabartinis jėgų santykis tarp Rytų ir Vakarų laisvajam pasauliui sudaro grėsmę. Sovietai, be to, propagandiniai sugebą mulkinti pasaulio viešąją nuomonę.

Antramą pasaulio posėdyje, kuriam pirmininkavo V. Sidzikauskas (Lietuva), F. Nagy, Tarptautinės ūkininkų unijos atstovas, pareiškė, jei sovietai ir toliau laikys pavergtę eilę kraštų, tarptautinė padėtis dar labiau pablogės. Deja, laisvasis pasaulis nemoka išnaudoti patogias progas savo veiklai (kol buvo atominių ginklų persvara, vėliau po Stalino mirties, Vengrijos ir Lenkijos įvykių metu ir pan.). V. Veniamin (Rumania) siūlo Europos Tarybai susidomėti pavergt. Rytų Europos tautomis. A. Prochazka (Krikšč. dem. unija) įspėja, kad komunizmas ir toliau tebevykdo ofenzyvą visuose pasaulio kampuose.

R. Liepinš (Latvija) pataria laisviesiems Vakarams galų gale suprasti, kad sovietai skaitosi tik su jėga. K. R. Pusta (Estija) apgaill, kad laisvasis pasaulis perdaug duodasi klaidinamas sovietinių tautos obalsių. Vakarai bet kokios derybose turėtų iš Sovietų reikalauti gerbti tautų apsisprendimo teisę. V. Banaitis (Lietuva) primena Pabaltio tautų likimą. Jei laisvasis pasaulis savo laiku nesiteiki iš Pabaltio įvykių pasimokyti, tai būtų turėjęs bent iš 1948 m. (čekoslovakijos) ir iš 1956 m. (Vengrijos ir Lenkijos) įvykių padaryti sau išvadas.

GELĖS IŠ LIETUVOS
Syrakūzuose, Italijoje, per Romą privačiu keliu gautas mažas paaucintas paveikslėlis, įtaisytas tarp dviejų stiklų, kuriame yra du žiedeliai: vienas mėlynas, o kitas geltonas, ir kurie buvo pasiūsti iš tolimos Lietuvos, kad būtų padėti prie kojų ašarjančios Madonos. Be gėlių dar yra eilėraštas, parašytas vienos tikinčios lietuvės, kuriame maldaujama Lietuvai laisvės. Prie paveiklo prikabinatas ir laiškas vienos mergaitės, kuri prašo pagijimo malonės tiems, kurie yra nuostoję vilties.

VLIKą sudarančiųjų grupių pareiškimas

Š. m. gegužės 10 d., įvyko Vliką sudarančiųjų grupių atstovų pasitarimas, kur buvo apsvarstytas tų grupių specialios Komisijos pranešimas apie išsiaiškinimą su Lietuvos Nepriklausomybės Tarkos grupių ir Lietuvių Fronto Bičiulių igaliotiniams, pravestą pagal Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKo) grupių atstovų 1957 m. kovo 30 dienos vieningą nutarimą kviesti šias grupes įjungti į Vliką bendram, vienos vadovybės vadovaujamam, Lietuvos išlaisvinimo darbu.

Vliką sudarančiųjų grupių atstovai pritaria Komisijos laikysenai derybų metu ir jos padarytiems žygiams, siekiant susitarimo pašalinti ikišiolinius nesusipratimus tarp LNT grupių ir LFB, iš vienos pusės, ir Vliką sudarančiųjų grupių, iš kitos, ir tuo būdu įgyvendinti visų aktyviųjų jėgų politinę konsolidaciją kovai už bendrą tautos idealą.

Pasitarimo dalyviai apgailestauja, kad Vliko grupių gera valia padarytas pasiūlymas Lietuvos Nepriklausomybės Tarkos grupėms ir Lietuvių Fronto Bičiuliams įeiti į Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą vieningam Lietuvos laisvinimo darbu, nesurado kalbamų grupių pritarimo.

Minėtos grupės vengė įeiti į Vliką, kaip į Lietuvos laisvinimo kovai vadovaujantį organą, statė reikalavimus, kurie siekė Vliką panaikinti ir 1957 metų, gruodžio 30 d. raštu formaliai pranešę kad LNT grupės ir atstovų į Vliką nesius.

Šiems derybų rezultatams paaiškėjus, Vliką sudarančiųjų grupių atstovų pasitarimas nutarė:

1. Laikyti, jog Komisija jai duotą uždavinį yra baigusi.
2. Duoti visuomenei galimybę susipažinti su derybų medžiaga.
3. Kviesti lietuvių visuomenę dar giliau įsiamoninti politinės vienybės reikalingumą kovai už tautos išlaisvinimą iš sovietinės vergijos bei atkūrimui nepriklausomos demokratinės Lietuvos.

LIETUVOJE

SOVIETINĖS NEGEROVĖS LIETUVOJE

Šventosios uostas užneštas smėliu

Nėra paslaptis, kad Šventosios uostas jau prieškariniais laikais sudarydavo rūpesčio. Dėl savo padėties prie atviros jūros jis labai lengvai užnešamas smėliu. Tad ši uostą reikia nuolat prižiūrėti, gilinti, kad tikėtų nors žvejų laivininkystei. Kad sovietinė valdžia mažai juo rūpinasi, aiškėja iš sekančio būdingo skundo, tilpusio „Tiesos“ šių metų 91 numeryje. Vienas Šventosios žvejų kolektyvo „Žuvėdros“ narys štai ką rašo:

„Artėja pavasaris. Po savaitės kitos prasidės žūklė. Šventosios žvejai nerimauja. O ne-

tuvos valstybės, ir tuo tikslu dar stipriau burtis į bendrą kovą, kuriai Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovauja jau 14 metų pagal vieną visų lietuvių politinių grupių ir rezistencinių organizacijų išipareigojamą lietuvių tautai, pareikštą 1944 m. Vasario 16 d. deklaracijoje.

Pasitarimo Prezidiumas.

P.L. BNES SEIMO ORGANIZACINIO KOMITETO PRANEŠIMAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo Organizacinis Komitetas, pasirėmęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo Laikinosios Konstitucijos nuostatais, kviečia Pasaulio Lietuvių sesijos š. m. rugpjūčio 28 dieną 10 val. rytą New Yorke Statler viešbučio patalpose.

New York, 1958. 5. 15.
(Pas.) *Prei. Jonas Balkūnas,*
Org. Komiteto Pirmininkas.
(Pas.) *Vytautas Vaitiekūnas,*
Sekretorius.

NIXONUI ĮTEIKĖ LAIŠKĄ

Centrinis Baltijos Komitetas įteikė JAV viceprezidentui p. Nixonui, šiam esant Buenos Aires, laišką, kuriuo padėkojama didžiam Valstybės Vyriui už jo drąsų ir nenuilstamą Baltijos tautų gynimą.

rimauti yra dėl ko. Jau antri metai iš eilės kolūkis neįvykdo žuvies sugavimo užduoties. Šventosios uostas yra užsekęs, išplaukti į jūrą buvo sunku, o šiais metais prasiveržti per seklumas neliko jokios vilties.“

AUTOBUSAI NESILAIKO TVARKARAŠČIŲ

Juodšilio vid. mokyklos direktorius, mokytojai ir mokiniai skundžiasi, kad autobusas iš Vilniaus į Juodšilius nesilaiko tvarkaraščio, išeina kartais pusvalandžiu vėliau nustatyto laiko. Mokiniai pavėluoja į pamokas.

SVIESTAS „NE PIRMOS JAUNYSTĖS“

„Tiesoje“ nusiskundžiama, kad Vilniaus maisto parduotuvėse sviestas vnyiojamas į paprastą vnyiojamąjį popierių, o ne į pergamentinį. O pirkti supakuotą sviestą irgi rizikinga. Pačios pardavėjos įspėja, kad sviestas „ne pirmos jaunystės“. Vienu tokiu atveju pakelis buvęs pažymėtas praėjusių metų lapkričio 22 dienos antspaudu.

KAI PREKIŲ NEPERKA — UŽKASA JAS Į ŽEMĘ

Kauno įmonė „Žemtiekinas“ kasmet kolūkiams ir tarybiniam ūkiams parūpina tam tikrų priemonių lubinų sėkloms apkrėsti (pvz. nitratiną). Bet dėl kurių nors priežasčių niekas jų neperka. Tos prekės genda. Tad įmonė, praėjus tam tikram laikui, jas užkasa į žemę ir nurašo. Tai pasikartoja jau eilę metų...

LĖS

Sovietinė valdžia Lietuvos žvejus verčia vaikytis „rekordų“, gaudyti žuvį „virš plano“, yra ar nėra tam tinkamų sąlygų. Štai Lietuvos Mokslų akademijos Biologijos instituto vyr. mokslinis bendradarbis J. Maniukas „Tiesoje“ (90 nr.) rašydamas apie žuvininkystės padėtį Kuršių mariose t. k. pastebi, kad kartą patikrinus atvirose mariose dvių žvejų grandžių laimikį buvo rasta, kad sugautųjų karšių 83-94% buvo nesubrendusios jauniklės žuvis.

Škridimas stratosferon

RAKETŲ PRADŽIA — „V-1“

TARP ATSLANKUSIŲ VIENAS BUVO STUDENTAS

Atomo skaldymo, raketos, satelito amžius jau prasidėjo. Jis iš pagrindų pakeičia pasaulio valdymą ir jį perduoda į kitas rankas — į specialistų, technikų rankas. Nuo technikų sumanymo ir veiklos greitumo priklauso valstybės galybė ir jos pirmapas tarp kitų. Jų sugalvoto mygtukų paspaudimas milijonams gali pagreitinti mirtį.

Technikas specialistas daros brangėnis už pinigą. Kai paskutinis karas baigėsi, jo laimėtojai puolėsi dalintis labiausiai ne auksą, bet tuos specialistus, kurie tyrinėjo atomus ir gamino raketas. Šimtai raketos specialistų buvo išgabenta į Sovietus, gal tiek pat jų atsidūrė Amerikoje. Vokiečių raketų paruošti braižiniai, apie 80, atsidūrė sąjungininkų rankose kaip didelis karo turtas.

Ką reikė vokiečių techniku

pasidalinimas tarp karo laimėtojų, viešumai paaiškėjo tik po 12 metų, kai buvo paleistas pirmas sputnikas, kai Amerika pasiuntė savo pirmą satelitą į erdves.

Sputnikas, satelitas yra tik pats viso tyrinėjimo žiedelis, bet tikroji galybė, kuri ir patį satelitą kelia į erdves, yra raketa. Prie raketos istorijos pradžios čia ir sustojame.

TIK FILMAS...

Buvo 1929 metai. Vokietijoje Ufa norėjo padaryti fantastinį filmą, kuris buvo sugalvotas Thea. v. Harbous ir incenuojamas Friz Lang. Filmas buvo vardu „Moteris mėnulyje“. Reikėjo čia fantazijos. Reikėjo efektų, kaip moteris pakyla ir nuskrenda į mėnulį. Filmos gamintojai surado du specialistus, kurie jau anksčiau suko galvas dėl raketos. Tai buvo profesorius Herman Oberth, teoretikas, žmogus su didele fanta-

zija ir atkaklumu, ir kitas žmogus — Rudolf Nebel — buvęs karo lakūnas, didelės veiklos, dinamikos, praktikas žmogus.

Ufa paskyrė 35.000 markių raketų gamybos efektam, ir abudu vyrai ėmėsi darbo. Darbo karštyje jiems rūpėjo daugiau nei efektai — jie norėjo, kad raketa būtų ne tik reklama, bet ir tikrai galėtų skristi.

PASKUI JAU BUVO ARTILERIJOS „REVOLIUCIJA“

Raketos nespėjo filmai pagaminti. Ufai praėjo noras, rodė nebeaktualu. Išduotus pinigus nurašė į nuostolius, ir tuo reikalą baigė. Bet tuo nesibaigė iniciatorių darbas. Jie pasijuto įdėjos apsėsti. Praktikas Nebel su atkaklumu lindo į ministerijas, kad sudomintų raketos idėja ir gautų pinigų jos gamybai. 1930 liepos 16 pirmu eksperimentu pasisekė sudominti valdžios įstaigas, kurios pripažino, kad tai gali būti „artilrijos revoliucija“.

Eberthui ir Nebel buvo leista išsinuomoti už 10 markių

prie Berlyno. Renickendorf, didžiulį sklypą, kuris priklausė municijos sandėliams. Gavę 25 bendradarbius, jie pradėjo valyti plotą, raketų aerodromą.

DAR PASKIAU: TO PAVYDĖS VISAS PASAULIS

Atėjo į pagalbą spauda. Oberth ir Nebel turėjo gerą pažįstamą „Berliner Tageblatt“ redakcijoje. Berlyniečiams buvo staigmena, kai 1930 lapkričio 2 „Berliner Tageblatt“ pirmame puslapy paskelbė: „Raketų aerodromas Berlyne!“ Nurodė, jog tai išradimas, kurio dar vienas žingsnis, ir visas pasaulis pavydės, berlyniečiai pradėjo lankytis būriais pažiūrėti. Lan-kytojų skaičius augo, kada spauda ir radijas kėlė vokiečių išradimų garbę. Publikos džiaugsmui vieną dieną raketą paleido su dideliu triukšmu.

Berlyniečiai žavėjosi ir grįžo namo. Iš jų liko tik vienas. Tai buvo 18 metų studentas, kuris rodė kuklus, užsidaręs, bet pilnas entuziazmo raketai. Jis pasisiūlė su savo paslaugom. Jo vardas buvo von Braun.

BUVO ATGABENTI DU DIDŽIULIAI KARSTAI

Prof. Hermann Eberth ir lakūnas Rudolf Nebel pradėjo Berlyno priemiesty pirmus raketos bandymus. Laikraščiai rašė apie raketą, kad vokiečiams visas pasaulis jos pavydės. Kalbos sujudino ir kariuomenės vadovybę. Ji susirūpino, kad tokio dalyko negalima palikti privačiose rankose ir, atidarė kitą raketų tyrimo stovyklą. Taip pat netoli Berlyno, už 28 kilometrų, tarp miškų Kummendorfe.

Karo ministerija pasirūpino uždrausti privatų raketų tyrimą. Ebertho ir Nebel stovykla buvo likviduota. Eberth'as grįžo profesoriauti. Bet jis paliko didelės įtakos jaunesniams tyrinėtojams. Buvo vadinamas „raketų mokslo tėvu“ (jį amerikiečiai 1945 atsigabeno į Ameriką, ir dabar jis dirba Hunstville drauge su Braunu). Praktikas ir organizatorius Nebel gavo atlyginimo 75.000 markių ir nuėjo į kitas sritis.

(Bus daugiau)

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS TURTAS

Pirmosios mūsų tremties metais Berlyne gyveno jauna šeima. Vyras buvo medicinos felčeris, o žmona šiaip labai išlavinta moteris. Lietuvių kunigas turėjo krikštinti trečiąjį jų sūnų, ir jį nustebino vienas dalykas. Per krikštą motina jam

lius prie jo ir pasakė:

— Žiūrėkit, jie tarnauja jau trečiai šeimos kartai. Pirmiausia jais buvo apvilktas per krikštą mano deveris, paskui visi jo vaikai. Mano vyras buvo vyriausias, ir jam teko paveldėti šis turtas. Dabar mes

padavė uždėti ant vaiko senus, storos drobės, padėvėtus ir aprudusius krikšto marškinėlius. Kunigas galvojo, argi ji, tokia inteligentiška ir pasiturinti ponina, nebegalėjo savo vaikui parūpinti naujų ir puošnesnių drabužėlių! Lyg pastebėjusi kunigo nustebimą, ji po krikšto prinešė tuos krikšto marškinė-

krikštijame jais visus mūsų vaikus, ir paveldės mūsų vyriausias Brunonas.

Toliau ponina pasakojo, kaip jie bėgdami iš Lietuvos, daug ką turėję palikti, tačiau šios šeimos relikvijos neužmišo pasiminti.

— Tai mums brangiausia už viską, — kalbėjo ji. — Jūs ma-

tytumėte, su kokia pagarba mes juos laikome savo namuose. Vaikai šitai žino, ir prašo juos dažnai parodyti, ir papasakoti apie senelį, kaip jis tais rūbeliais pirmą kartą buvo apvilktas, apie prosenelę, kuri šį rūbelį audė, siuvo ir kaip brangų turtą savo skryniose išlaikė...

Kunigas klausėsi to pasakojimo ir negalėjo atsidžiaugti. Iš tikro, šis šventu vandeniu aplaistytas drabužėlis pasidaro lyg šeimos šventenybė, lyg jos testamentinis palikimas. Nesvarbu, kad jis paprastas, prosenelės austas ir storas, susidėvėjęs ir iš senumo parudęs. Koks jis tačiau brangus! Jeigu kiekviena šeima, iškeliaudama iš Tėvynės į svetimus kraštus, turėtų tokią brangią relikviją, kiek daug ji galėtų pasakyti svetur gimusiems savo vaikams. Nei vienas nenorėtų išduoti užaugęs tos relikvijos, kuri matomai veda jo mintis į tolimą savos lietuviškos šeimos praeitį.

Seniausia ir pagrindinė žmonių bendruomenė yra šeima. Ji sukūrė pačias paslaptiniausias tradicijas, jas išreiškė nekasdieniškomis iškilmėmis ir apeigomis. Nerasi pasaulyje šeimų, kurios vedybų ar kūdikio gimimą nebūtų įvilkusios į simbolių kaisės jėgoms renginių misterijų atspalvio.

Kiekvienoje tautoje, pagal jos būdą ir dvasios savumus, susikuria ir skirtingo šeimyniniai papročiai. Tautiniai šeimų papročiai dažniausiai atausti religiniais motyvais, ir jie vieni su antrais būna taip susilieję ir sutapę, kad sunku beiškirti. Kadangi nėra tautos, kuri neišpažintų vienos ar kitos religijos, dėl to šitas tautinių ir religinių papročių suaugimas yra visuotinis.

Mūsų tauta yra viena iš tra-

dicingiausių. Per ilgus šimtmečius ji sukūrė gražiausių ir įvairiausių papročių. Šeimyniniai papročiai mūsų tautoje yra patys gražiausi ir įspūdingiausi (pvz. Kūčios, Velykos, Sekminės). Savitas lietuviškų šeimų charakteris gal dėlto šimtmečius išliko toks ryškus, kad jis turėjo gilią šaknis tėvų ir protėvių tradicijose.

Tarptautinis stilius, civilizacijos ir miestų gyvenimo atneštas, bandė nuplėšti visas senąsias ir lietuviui būdingas šeimines puošmenas. Praėjus pirmam ikarščiui, mes tačiau apsižiūrėjome, kad civilizacija gali derintis su tautinėmis tradicijomis. Susidūrę su kitomis tautomis ir pamatę platesnį pasaulį, įsitikinome, kad ir kitur civilizacija yra aprengta savais tautiniais drabužiais. Tik didieji miestai liko bespalviai, ir šeimos, gyvenančios juose, prarado savąjį veidą. Pabuvoję svetur ir palyginę save su kitais, mes matom, kad mūsų tautiniai religiniai papročiai yra labai originalūs ir turiniai, ir forma. Ne viena tauta galėtų mums pavydėti, ir kai kas ištikro mums pavydi jų. Vienas vokiečių studentas iš Reinlando, 1949 m. birželio mėn. grįžęs iš Lietuvos, kur ketverius metus slapstėsis kaime ir išmokęs gražiai lietuviškai, pirmam sutiktam lietuviui Vokietijoje pasakė:

— Aš pavydžiu jūsų tautai moralinio didžiavasiškumo. Po to, ką aš mačiau Lietuvoje, man gėda šiandien prisipažinti, kad esu vokiečių.

Tautinė didybė glūdi mūsų tradicijose, papročiuose, išskirtiname elgsenos būde, mūsų doriniame pranašume. Visa tai neleidžia mums išskvisti karo metu tautai ir papročiu mišinyje.

Stasys Yla.

RIEBŪS VALGIAI KENKIA ŠIRDŽIAI

Ižymūs širdies ligų specialistai išpėja vengti naudoti riebius valgius. Vietoj taukų, lašinių, margarino pataria naudoti augalinį aliejų, ypač alyvų ir žuvų riebalus. Gausus riebalų vartojimas kenkia širdžiai. Vaisinių ir žuvų riebalų naudojimas širdžiai nekenkia. Eskimai, kurie labai daug naudoja žuvies

taukų, mažai serga širdies ligomis. Taip pat buvo pastebėta karo metu, kai riebių valgių naudojimas buvo mažas. Bendra taisyklė: vengti stingstančių riebalų ir naudoti tuos, kurie pasilieka skystame pavidale. Tačiau ir čia reikia vengti perdėjimų. Kas per daug saugoją savo figūrą ir greit stengiasi nustoti svorio, dažnai pakenkia inkstams ir jėkoms. Sveiki žmonės neturi vengti sviesto, kiaušinių, pieno ir sūrio. Tik pasirodžius ligos reiškiniai reikia kreiptis pas gydytoją, kad jis patartų, ką valgyti ir nuo ko susilaikyti.

OBUOLIŲ UŽKEPTINIS

Iš 125 gr. miltų, 1/16 litro vandens, druskos ir šaukšto aliejaus reikia padaryti masę ir ją išminkius, apvožti bliūdu palikti bent 1 valandą išsistovėti.

Masei-tešlai išsistovėjus, iškočioti ant gerai miltais apdulintos staldengtės ar rankšluosčio. Labai plonai iškočiota lapą aptepti sviestu ir apibarsyti džiovėsiukais. Nuluptus obuolius plonai supiaustyti ir sumaišyti su cukrum, cinamonais, razinkom bei migdolais. Šiuo mišiniu apdėti iškočiota tešlą ir, pakėlus medžiagų kraštus, susukti — suvynioti į košėlo formos pyragą. Įdėti į keptą, aptepti sviestu ir kepti apie 1/2 valandos karštoje orkaitėje. Iškepus apdulinti pudrinu cukrum ir šiltą patiekti į stalą.

— Gražina Tulauskaitė gavo Lietuvos Rašytojų Draugijos premiją — 500 dolerių už savo poeziją „Rugsėjo žvaigždės“, kaip geriausią 1957 m. išėjusią knygą.

— Aldona Šlepetytė labai gerai išlaikė visus egzaminus ir labai gerai apgynė disertaciją, š. m. vasario mėn. 7 d. gavo filosofijos daktaro laipsnį New Yorko universitete.

— Grįžiantis iš Europos skundžiasi savo draugei dėl menkų išpūdžių turėtų kelionėje:

— Kaip baisu Europoje! — Pirmiausia nuvykau į Romą, bet ten pilna griuvėsių. Kitų patariama važiuoju į Pompėją. Sako, labai įdomu. Bet kur tau, iš ten visi žmonės išsikraustė ir palikę tik tušti apgriuve namai. Paskui nuvykau į Veneciją, bet ten kaip tik potvynis miestą apsėmęs. Taigi, nieko gera nemačiusi sugrįžau.

— Brangaus palto pirkėja krautuvės pardavėjui: „Ar galėtumėt, per apširkimą, šį palta su kainos rašteliu nunešti mano kaimynelį Kupstiečiai?“

MIELI VAIKUČIAI IR TĖVELIAI

Šiuo laikraščio numeriu tęsiame VAIKŲ KAMPELIŲ, norėdami, kad ir toliau vaikučiai jau iš pat mažens pradėtų domėtis savo lietuviška spauda. Be to, norime nors dalinai užpildyti tą vaikų literatūros stoką, kuri ypatingai čia, Argentinoje, yra jaučiama. Stengsimės Vaikų Kampelį, padaryti kuo įdomesnį, įtraukdami ir pačius veikučius. Todėl vaikučiai, visi į darbą! Rašykite mums eilėraščių, rašinėlių, spręskite mįsles, atsakykite į klausimus. Mes jūsų darbą įvertinsime taškais, o surinkusiems daugiausia taškų, bus duodamos dovanos.

Kartu mes prašome ir tėvelių, kad paskatintų savo vaikučius domėtis šiuo kampeliu, o

nemokančius lietuviškai skaičiuoti pamokyti.

Savo rašinėlius, atsakymus ir kt. siųskite „Laiko“ redakcijos vardu — c. Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires.

KREGŽDUTĖ MŪSŲ UŽTARYTOJA

Kitąsyk, senų senovėje, Dievas, bausdamas žmonių giminę, aptvindė žemę, kad prigertų visi žmonės ir gyviai. Vienam Nojui tebuvo dovanota gyvybė. Dievas liepė jam pasidrikti didelį laivą ir plūduriuoti jame su visa savo gimine ir visu gyviu, kol būsiąs tvanas.

Dievo sprendimas labai nepatiko velniui: šis būtinai norėjo, kad paskęstų visi žmonės ir visos gyvis. Todėl, ištikus

tvanui, jis ryžosi pats išnaikinti, jei ne visą gyvį, tai bent žmonių giminę, kuri buvo Nojaus laive sau prieglaudą radusi. Jis pasivertė pele ir išgraužė dugne skylę. Vanduo ėmė sunktis į vidų.

Žaltys pirmas pamatė bėda, prislinko prie skylės ir užkišo ją savo uodega. Taip jis sulaukė vandenį, ir visi laive išliko gyvi.

Nusekus vandenims, laivas sustojo ant Ararato kalno. Nojus su savo gimine ir visais gyvuliais išliko gyvas ir sveikas.

Dabar Dievas aplankė Nojų. O pasiūkęs žaltį, sako:

— Kad tu išgelbėjai žmonių giminę, duosiu tau maistui gyvulį, kurį pats pasiskirsi.

Žaltys sako:

— Paskirk man, Viešpatie, bent kiek laiko, kad galėčiau iširti, kurio gyvulio gardžiausias kraujas.

Dievas sutiko.

Žaltys susitarė su uodu ir išsiuntė jį, kad paragautų, kurio gyvulio gardžiausias kraujas. Uodas ilgai skraidė po žemę,

ragavo visokių gyvulių kraujo ir pažino, kad žmogaus kraujas visų gardžiausias. Su tokiu atsakymu grįžo pas žaltį.

Grįždamas susitiko kregždutę, o paklaustas, kur buvęs, atsakė:

— Žaltys prašė, ir aš buvau išskridęs paragauti, kurio gyvulio gardžiausias kraujas. Grįžtu jam pasakyti, kad gardžiausią kraują turi žmogus.

Sulig tais uodo žodžiais kregždė šoko ant jo ir ištraukė jam liežuvį. Uodas nebegalėjo ištartį nė žodžio ir be žado grįžo pas žaltį. Kregždutė nulėkė paskui.

Dievui paklausus, keno kraujas visų gardžiausias, uodas tik tai susyzė, ir niekas negalėjo suprasti, ką jis norėjo pasakyti. Tuomet atsiliopė kregždė:

— Viešpatie, uodas sako, kad gardžiausią kraują turi varlė.

— Tai varlė ir turėsi sau maistui visą tavo amžių, — tarė Dievas į žaltį.

Nuo to laiko žalčiai daugiausia ir minta varlėmis.

O žaltys tada, supykęs ant kregždės, norėjo jai įkasti ir griebė už uodegos. Bet vikrus

paukštėlis išspruko, tik pats uodegos vidurėlis liko žalčio nasruose. Dėl to dabar kregždės uodega yra su iškastu viduriu.

Liaudies Pasaka.

KLAUSIMAI

1. Kuo yra laikomas šv. Kazimieras ir kokį jo jubiliejų šiemet švenčiame? (3 t.).
2. Kas parašė Tautos Himną ir kokią autorias sukaktį šiemet minim? (3 t.).
3. Kas buvo Tumas-Vaižgantas, kur ir prieš kiek metų yra miręs? (3 t.).

Atsakymus lengvai surasite, pavartę pereitų laikraščių numerius. Geriausiai parašyti atsakymai bus spausdinami Vaikų Kampelyje.

M I S L E S

1. Dvi sesutės per kalmelį nesimato. (1 t.).
2. Pramušiau ledą, radau sidabrą, pramušiau sidabrą, radau auksą. (1 t.).
3. Penki tvartai vienos durys. (1 t.).

Sekmadienis Dienčiai

MALDOS IR ATGAILOS DIENA IR LIETUVOS LAISVĖ

Rašo Dr. K. CIRTAUTAS

Ne savo valia mes atėjome į šį pasaulį ir mums nebuvo leista pasirinkti gimimo kraštą. Dievas mus siuntė šičia ir Jis pa-

Ką reiškia tai nepamiršti savo kenčiančios tėvynės? Reiškia, už ją — brangią, pavergtą Lietuvą — aukotis maldos bei

Magdalena Atgailautoja.

(Carlo Dolei)

rinko mums gimtinę. Jo valia tačiau buvo, kad mes gimtumėm Lietuvoj, šaly vargo ir skausmo. Ir Dievo valia yra kad mes nepamirštumėm savo kenčiančios tėvų žemės.

atgailos dvasioje. Retkarčiais mes ją prisimenam sieloje, minim ją kalbose, svarstome jos bedalį likimą, apie ją skaitydami laikraščiuose ar knygose, prisidedame prie jos laisvinimo

J. Gerdvilienė

K A T I N U K A S

Pasakysiu pasakėlę
Apie rainą katinėlį,
Nes kitokios nežinau,
Nors penkių metelių jau.

Aš turėjau katinuką,
Tokį rainą nediduką.
Mamutytė kieme rado,
Kai kentėjo jis nuo bado.

Aš mylėjau jį labai
Ir paglosčiau jį dažnai,
Net dainuoti mokinau,
Bet jis rėkė tik: „miau, miau!“..

Kai truputį paūgėjo,
Peles gaudyti pradėjo.
— Tu jau didis — jam ta-
riau, —
Neik ant kelių man dau-
giau.

Melsk, Kazimierai,
Taikos,
Gelbėk žemę
Lietuvos!
Gelbėk Vilnių
Ir Trakus,
Ir visus gerus
Vaikus.

Nuo š. m. balandžio mėn. 12 d. Šeštadieninė mokykla, Brazil 335, Ávellaneda, prasidėjo pamokos, kurios vyksta kiekvieną šeštadienį nuo 3 val. iki 5 val. po piet. Šioj mokykloj mokoma lietuvių kalbos (skaityti ir rašyti), supažindinama su Lietuvos istorija, geografija.

Tėvai, atveskite savo vaikučius į Šeštadieninę mokyklą, o šieji bus jums dėkingi, išmoks gražios lietuvių kalbos.

SENAUSIA SOVIETŲ VALDŽIA

Į vieno Lietuvos rajono centrą pas partijos sekretorių atvyksta gausi vieno kolūkių delegacija pasiskųsti, kad vietos kooperatyve niekad negalima gauti medžiagų.

— Jau nebeturime nei kuo susilopyti kelnų. Gėda gi kiauromis kelnėmis ir gatvėje pasirodyti, — dėsto delegacija.

Partijos sekretorius, nesugalvodamas, kaip aiškinti, bando viską nuverstį juokais.

— Kokia čia gėda. Žiūrėkit Amerikoje žmonės visai be kelnų vaikšto ir tai nesigėdi, — sako jis.

— Matyt, ten sovietų valdžia jau bus kokį 50 metų, — pastebi vienas iš delegatų.

akcijos keliais pezais. Ir sau sakome: mes nepamirštame tavęs, brangi tėvyne. Toks nepamiršimas yra šaltas, be kraujo ir širdies. Tikras ir gilus nepamiršimas turi būti persunktas maldos bei atgailos dvasia, kuri yra pasiekama tik per auką ir pasiaukojimą. Tik išskaidrėje karštos maldos ir nuosirdžios atgailos srovėj, mes ir mūsų vaikai būsim verti išvysti laisvą Lietuvą — Žemę Nekaltos Mergelės Marijos.

Mūsų sąžinė sako, kad yra neatšaukiamai svarbu bent vieną dieną metuose paskirti maldai ir atgailai tėvynės laisvės vardan. Tai turi būti ypatingos aukos diena. Tą dieną mums reikia pamiršti savo asmeninius rūpesčius, norus ir ilgėjimus, reikia atsipalaiduoti nuo savęs ir nuo žemės, nuo viso, ko nepakenčia sąžinė. Išskaidrinę savo sielą tobulo gailėsčio ugnyje, drįsime pasikalbėti su Dievu svarbiu reikalu — gimtosios žemės išlaisvinimo reikalu.

Kai motinos gyvybė yra pavojuje, jos geras sūnus, visa palikęs, skuba pas geriausį daktarą, prašo jį tvirtais ir karštais žodžiais, išreikšdamas jam pilnutinį pasitikėjimą, ir nesigaili bet kokios aukos, kad ir labai stambios pinigų sumos, nes trokšta išgelbėti mielą motiną nuo mirties. Mūsų motinos Lietuvos gyvybė yra pavojuje; ji merdėja vergystės agonijoje.

Dažnai atrodo, kad tik visagalis Dievo ranka ją begali išgelbėti — išvesti į gražesnę gyvenimą, į laisvę. Tai mes jaučiamė kiekvieną dieną, skaitydami politinius reportažus. Maldos bei atgailos dienoje mes turime su ypatingu atsidėjimu prašyti Visagalį išlaisvinimo malonės mūsų pavergtai tėvynei.

Mūsų maldos žodžiai bus stipresni ir reikšmingesni, jie patiks labiau Dievui, jeigu jie plauks iš mūsų širdies, ištyrintos atgailoje ir aukoje.

Juo daugiau pajusi skausmo aukodamas, juo karštesnė atgailos ugnis degsi, tuo tyresnė bus tavo širdis ir tuo malonesnis bus jos troškimas Dievui, tuo greičiau užtekės laisvės saulė pavergtos bočių žemės kenčiantiems vaikams, su kuriais bus risa ne vien ta pati kalba, istorija ir tradicijos, bet taip pat ir tas pats kraujas, ta pati religija, tie patys idealai. Todėl, jei yra sunku aukoti dešimt pezų labdariniam tikslui, aukok dvidešimt; jei bažnyčioj nusibosta viena maldos valanda, išverk dar antrą; jei su kaimynu, kurį laikai savo priešu, yra kančia pasisveikinti, sutikęs jį, kalbėk taip, tarsi jis būtų tavo draugas; jei jautiesi nesmagiai nevalgęs mėsos vieną dieną, nevalgyk jos ir sekančią dieną; atsižadėk bent kartą tai, kas yra leidžiama, lengvai pasiekama ir labai malonu. Kentėk daugiau ir giliau. Skausmas, iškentėtas Žmogaus Sūnaus dvasioje, nebus veltui.

Jis išskaidrins širdį, kurios didis troškimas matyti Marijos žemę laisvą bus išpildytas galybų Viešpaties. Tada gyvenimas bus šviesesnis.

Atrodo, nebus perdėta pasakius: Nekenkėti ir nesiaukoti už tėvynės laisvę bent vieną dieną metuose, dėl kurios žuvo tūkstančiai mūsų brolių, yra nusikaltimas, kuris vargiai bus atleistas ir žemėj ir danguj.

PASKUTINĖ FATIMOS PASLAPTIS

Apie paskutinę Fatimos paslaptį, apie kurią regėtoja Liucija, dar gyvenanti, daug sykių klausinėjama, tik tiek yra pasakiusi: „Vieniems bus išgaščių, o kitiems džiaugsmu. Paslaptis bus atidengta 1960 m.“

Šiuo metu toji 1960 metų paslaptis, kurią Dievo Motina Marija paliko Fatimos regėtojams 1917 m. rugpiučio mėn.

13-14 d., laikoma Fatimos vyskupo archyve. Vaikai išlaikė patikėtą Marijos paslaptį. 1917 m. spalio 13 d., po trijų mėnesių nuo apsireiškimo, vaikučiai buvo prievartaujami išduoti tą paslaptį. Buvo net grasinami mirtimi, bet jie neišsigando ir griežtai atsisakė pasakyti jiems duotą paslaptį.

Marijos rankos buvo sunertos, jos veidas buvo šviesesnis už saulę. Tai matė tūkstančiai žmonių. Dar ir šiandien yra gyvų liudininkų. Ta ponija, pasakiusi vaikučiams paslaptį, išvyko į Rytus. Fatimos apsireiškimuose Marija tiesioginiai palietė Rusiją, paminėdama vardu. Ji sakė: „Aš kreipiuosi į būrį paslapties mano krauje. Rėdiesiai širdžiai, ir aš prašau, kad kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį būtų priimama atlyginimo Komunijs už pasaulio nuodėmių išpirkimą“.

„Jei mano prašymas bus išpildytas, Rusija atsivers, ir bus taika; jei ne, tai Rusija paskleis savo klaidas į pasaulį, sukeldama naujus karus ir Bažnyčios persekiojimą. Gera valia bus užmušta, ir šv. Tėvas turės daug kentėti. Kai kurios tautos bus sunaikintos, bet galiausiai mano Nekalčiausioji širdis triumfuos. Tada šv. Tėvas pašvęs Rusiją man ir ji bus atversta, ir pasaulis džiaugsis taika“.

40 METŲ PO PRANAŠYSTĖS

Šiandien, daugiau keturias dešimt metų po Fatimos pranašystės, Rusija dar toli nuo atsivertimo. Visas pasaulis tebegyvena baimėje. Tai reiškia, kad į Marijos prašymą nebuvo užtektinai atkreipta dėmesio. Jau 1950 m. popiežius perspėjo, sakydamas: „Pasibaigė laikas abejoti apie Fatimos pranašystes. Dabar pats laikas stoti į darbą!“.

Dievo motina, palikdama Liucijai taikos planą, pavedė pasaulio likimą ir Rusijos atsivertimą į „užtektino“ žmonių skaičiaus rankas. Koks skaičius būtų užtektinas — mums nėra žinoma, lieka paslaptimi. Čia ir yra tos didžiosios paslapties pagrindas.

Daugelis nėra įsitikinę, kad tikroji kova nėra tarp komunizmo ir laisvojo pasaulio, kuri šiandien atstovaujama Amerika, bet tarp Dievo ir komunizmo. Lemiamoji kova nėra Artimuosiuose Rytuose, ir ne Europoje, bet žmonių sielose. Tat pasaulis negali būti išgelbėtas atominė-

mis bombomis, satelitais ar sputnikais. Tuščios pastangos.

Marija pasakė Liucijai, kad ji pasiliks ilgai čia žemėje gyventi (kiti du Fatimos regėtojai jau seniai mirę). Dievo Motina pareiškė Liucijai, tada dar tik dešimties metų mergaitei, jog per ją norinti atidengti likusią paslapties dalį. Liucija, 50 m. amž. yra vienuolė karmelitė.

1917 m. gegužės mėn. 13 d., lygiai tuo pačiu metu, kuriuo Marija pirmą sykį apsireiškė Fatimoje, Monsinjoras Eugenijus Pacelli buvo konsekruotas vyskupu. Tas pats vyskupas vėliau buvo išrinktas popiežiumi. Jis pats pasivadino „Fatimos popiežius“. Reikia tikėti, kad tas pats popiežius, Pijus XII, sulauks 1960 metų ir jis paskelbs pasauliui Fatimos paslaptį.

Komunistinis materializmas užkrėtė visą pasaulį. Jis šiandien ar pajėgs užmušti kūną ir sielą. Laisvojo pasaulio vadai, net ir galingosios Amerikos, atsisotjo veidas į veidą prieš rimtą pavojų. Skuba pavartoti visas galimas pramones prieš sulaikymui. Šiais metais, kaip niekad, pasaulis atsidūrė kryžkelėje. Ateitis gana tamsi. Rytuose statomi milžiniški sunaikinimo ginklai.

Šioje suspaudimo valandoje Marijos prašymas — maldų, atgailos ir pasišventimo, — atrodo, bus išpildytas, ir paliktoji Fatimoje paslaptis, tikriausiai pranašystė apie Rusijos atsivertimą, įvykstantį 1960 metais, išsipildys.

ŠVENTOSIOS MARIJOS KATALIKŲ UNIVERSITETAS

Gegužės mėn. 6 d. pradėjo veikti katalikų u-tas. Į atidarymo iškilmes, kurios buvo Rodriguez Peña 1862, atvyko daug žymių asmenų: apaštališkasis nuncijus mons. Zanin, kardinolas Copello, keli vyskupai, u-to Tarybos nariai, Ispanijos, Perū ambasadoriai, Kulturo viceminist. dr. Angel Centeno, JAV ambasados kultūros reikalams atstovas ir kt.

Gausiai susirinkusiems dūdžioj u-to salėje atidaromąją kalbą pasakė u-to rektorius mons. dr. Octavio N. Derisi. Savo kalbą rektorius suvedė į tris, universiteto užsibrėžtuosius, tikslus: 1. filosofijos ir teologijos pagalba formuoti aukštąją krikščioniškai humanistinę kultūrą; 2. Šitai bus galima pasiekti ne tiek teikiant klausytojams teoretines įvairių mokslų tiesas, kiek įskiepįiant juose moksliai metodiską savarankiškumą; 3. paruošimas visuomenei įvairių specialistų.

Pirmąją u-te paskaitą skaitė kard. Caggiano tema — „Modernus mūsų aukštosios kultūros reikalavimai ir Bažnyčios teisės, kurios iššaukė Katalikų u-tą.“

Kaip žinome, u-tas turės sekančius fakultetus: filosofijos, teisės ir politinių mokslų, socialinių ir ekonominių mokslų. Prie kiekvieno fakulteto veiks dar atskiri institutai, kaip pav., prie filosofijos fakulteto — kalbų, meno, istorijos ir kt.

Ši aukštoji mokslo įstaiga yra Argentinos Episkopato žinioje. Ta pat proga tenka pasakyti, kad kurorto ir žvejybos mieste Mar del Plata tuo pat metu atidarytas *Laisvasis Institutas*, kaip atskiras skyrius Katalikų u-to Buenos Aires.

KELIONIŲ REPORTAŽAS

DIDŽIOSIOS KEPYKLOS SAVININKA p. FELIPE VAITKEVIČIŲ APLANKIUS

Einame Sayos gatve, Villa Industrial, Lanus. Žiūrime namo numerio. Taip, atrodo, čia. Prieš einam prie durų ir beldžiame. Nieko. Pakartojam dar kartą.

— Einant pas Felipe Vaitkevičių? Ne čia. Šitos durys.

Atsisukom. Prieš mus stovi lietuviukas. Pažįstam. Tai p. Vaitkevičiaus kaimyno, Vlado Deveikio, turinčio namą kitoje gatvės pusėj, sūnus.

— A, dėkui, — sakom. — Eisi kartu su mumis?

Vaikas parodo pilną tarbelę įvairių gėrybių, pirktų krautuvių, ir nubėga į savo namus. Mes dabar, nieko nelaukdami, atidarom plačias į kiemą įėjimo duris ir žengiam į jo vidų.

Dairausi aplinkui. Statyba nauja. Nauji priestatai ir sienos. Dar ir dabar eina mūro ir dažymo įvairūs darbai. Mūrininkai ir dažytojai aukščioja šalimais ir laipioja aukštyn žemyn terasos laiptais.

Bet girdim savininko, p. F. Vaitkevičiaus, balsą ir einam į vidų.

— Sveiki, sveiki! Malonu, — sako mus sutikdamas p. F. Vait-

kevičius, sandėliais miltams ir specialiai įrengta kamera duonai rauginti.

— Šį pirmąjį pečių tris kart perstaciau, vis didinau, — pasakoja toliau p. F. Vaitkevičius. — Antrasis pečius jau naujai pastatytas. Šildomi gazu.

Dar ir daugiau pasakoja apie duonos kepimą p. F. Vaitkevičius. Čia pat pademonstruoja ir pečiaus kaitinimą. Nurodo turimas — duonai maišyti, minkyti ir kitas mašinas. Laukia naujos moderniškos ir automatinės duonai kepti mašinos, kuri darba pagreitins ir paspartins.

Žiūriu į naujus pastatus, įrengimus ir savininką. Erdvu, švaru ir higieniška. Kartu ir džiau-giuosi. Tai lietuvių sumanumo, pastangų ir darbštumo rezultatas. Tūkstančius kilogramų geriausios duonos ir įvairiausių rūšių patiekti žmonėms — tai ne juokai.

Vėliau lipam laiptais į terasą, esančią virš kepyklos salių. Čia yra įrengti kambariai darbininkams ir sargui.

— Dar ne viskas baigta veltaria p. F. Vaitkevičius. — Rei-

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

A. Slančiauskas ir E. I. Kriščiūnai tē „Aušros Vartų“ bažnyčioje jungtųjų metu.

GRAŽIOS VESTUVĖS AVELLANEDOJE

Š. m. gegužės mėn. 3 d. Lietuvių „Aušros Vartų“ bažnyčioje kun. M. Juodka, asistuojant kun. V. Palubinskui ir A. Lubickui, palaimino Elenos Irenės Kriščiūnaitės ir Antano Slančiausko moterystę. Prie altoriaus jaunosius lydėjo Jonas Kriščiūnas ir Joana Šeštokienė. Šliūbo apeigų metu „Aitvarų“ kvartetas, palydint smuikui ir vargonams, sugiedojo „Veni creator“ ir kitas giesmes. Bažnyčią, išpuostą baltomis gėlėmis.

Po bažnytinių apeigų Lietuvių salėje buvo šaunios, p. J. Kriščiūno rūpesčiu paruoštos vaišės, vadovaujant Antanui Vosyliui. Vaišių metu Teatro Colon solistas išpildė specialią programą, palydint žinomam „Istvan Weisshaus“ orkestrui. Vaišės tęsėsi iki ryto.

Elena Irenė Kriščiūnaitė yra baigusi Komercijos m-lą ir dirba Kaz. Kunigonio ir J. Kriščiūno fabrike „Fabriliam“. Antanas Slančiauskas studijuoja biochemiją Buenos Aires u-te ir šiuo metu dirba „Armour“ laboratorijoje. Be to, jis yra šv. Cecilijos choro narys, gabus vaidintojas ir solistas.

Jaunieji povestuvinei kelionei išvyko į San Carlos de Bariloche.

„Piršlys“.

S. L. A. VEIKIA

S. L. A. Dr. V. KUDIRKAI PAMINĖTI KOMITETAS VEIKIA

Š. m. gegužės mėn. 3 d. savo posėdyje tarp kitų reikalų nutarė sudaryti dr. V. Kudirkos minėjimo Garbės Komitetą.

Į Garbės Komitetą numatyta kviesti Lietuvių Parapijos Kleboną, Lietuvių Centro pirmininką, Lietuvių Bendruomenės pirmininką, Mindaugo d-jos Berisse pirmininką, Šv. Cecilijos choro pirmininką ir S. L. A. Centro Valdybos pirmininką.

Pakviestieji asmenys į Garbės Komitetą gali duoti savo pageidavimus Darbo Komitetui dėl minėjimo pravedimo.

Propagandistas.

S. L. A. TRADICINIS MOTINOS DIENOS PAMINĖJIMAS

Gegužės mėn. 4 d. 16 val. nuosavyse dr. V. Kudirkos na-

muose susivienijimietės moterys paminėjo *Motinos Dieną*.

Minėjimą atidarė S. L. A. Moterų skyriaus p-kė E. Kaibutienė, kuri trumpoj savo kalboj apibūdino Motinos pareigas ir pasiaukojimą šeimai ir tėvynei. 1 minutės atsistojimu buvo pagerbta žuvusios Lietuvoje nuo okupantų ir šiaip mirusios motinos.

Dr. A. Kairelis savo paskaitoje ypatingai iškėlė motinos meilę savo vaikams šeimoje.

Susivienijimiečių jaunimo vardu Motinas sveikino d-lė Žvirblytė.

Meninėje dalyje — A. Stalioraitis akordeonu ir A. Stukas smuiku kartu pagrojo tris lietuviškas daineles. Jaunosios mergaitės, vadovaujamos Janės Navikaitės, padeklamavo keletą, tam momentui pritaikintų, eilėraščių ir pašoko du tautinius šokius — „Noriu miego“ ir Suktinį. Jaunuoliai suvaidino argentinų k. trumpą juokingą komedijėlę.

Po minėjimo, plokštelių muzikai griežiant, jaunimas linksminosi, o mamytės saldinais ir pyragaičiais vaišino svečius.

Mamytės Vaikelis.

BERISSO

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS

Š. m. gegužės mėn. 18 d. „Mindaugo“ d-ja su Gyvojo Rožančiaus brolija ir kitais Berisso lietuvių kolonijos tautiečiais surengė gražų Motinos Dienos minėjimą. Iš ryto 10 val. Parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos sudėtinės Mišios. Pamaldų metu giedojo p. Petraičio vadovaujamas Berisso lietuvių choras. Nors oras buvo blogas, bet bažnyčia buvo pilnutėlė. Tai dienai pritaikyta pamokslą pasakė kun. A. Lubickas IMC. Po pamaldų „Mindaugo“ d-jos patalpose, Napoles 4260, buvo jaucios lietuviškos vaišės. P. J. Stočkūno, d-jos p-ko, žodžiais tariant, katalikybę ir lietuviškumą daug lengviau būtų galima išlaikyti Berisse, jei lietuviai čia turėtų savo parapiją.

— Jonas Tamoliūnas, Kazys Siperka, Juozas Vogulis ir keli kiti mūsų tautiečiai serga ir yra patalpinti „Industria de la carne“ Sanatorijoje, calle 43, Nr. 518, La Plata.

— Ponis Glemžienė negaluoja ir ruošiasi operacijai.

TEMPERLEY

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA PRADEJO DARBĄ

Temperley Apylinkės Šeštadieninės mokyklos Tėvų Komitetas praneša, kad nuo balandžio mėn. 29 d. vietos Šeštadieninė mokykla pradėjo vėl darbą. Pamokos vyksta 15 val. p. Žekių namuose, gatvė 14, Villa Sastre-Temperley. Mokytojai — p. Paliulionienė ir V. Jusaitis. Šiuo tarpu lanko 10 vaikų. Kviečiame visus tautiečius atvesti į mokyklą savo vaikus, kurie, geriau promokę lietuviškai, vėliau ukrainai jums bus dėkingi. Užsirašyti galima šeštadieniais prieš pamokas arba kasdien tarp 7 ir 9 val. pasminėtą p. J. Žekį.

J. Sadauskas,

Šeštad. Mok. Tėvų K-to pirm. MOTINOS DIENOS

MINEJIMAS

Arg. L. B-nės Temperley Ap. Valdyba š. m. gegužės mėn. 31 d. p.p. M. ir O Morkūnų namuose, 19 val. g-vė Nr. 6, 450, Villa Sastre — Temperley, rengia MOTINOS DIENOS paminėjimą su programėle ir šeimyniniu pasilinksminimu. Visus kviečiame apsilankyti.

Apylinkės Valdyba.

P. p. F. Vaitkevičius ir A. Barzdžius su svečių dalimi prie pašventinto naujo modernaus duonkepio.

kevičius. Sveikinamės. Paduoda kėdes. — Prašau sėstis.

— Ačiū, — sakau. — Esu iš „Laiko“ redakcijos. Pirmą aprodykite man savo naują įmonę. Daug apie ją girdėjau. O dabar ir pamatyti noriu.

— Jei jau taip... — nusileidžia ir mosteli ranka. — Štai, ką prieš pustučių metų pirkau, ir kas dabar yra.

Mane veda per seniau jau statytus kambarius, bet dabar atremontuotus ir perdažytus.

— Pirkau nedidelį, kiek apleistą, namą su mažute krosnim duonai kepti, — kalba p. F. Vaitkevičius. — Teko viską pertvarkyti, pristatyti didžiausių priestatų, užpildant visą lotą, 52 metrų ilgio.

Įeinam į įmonės raštinę, per einam valgomąjį, miegamąjį, virtuvę. Apžiūriu. Šeimnininkas atidaro naujo kambario duris.

— O čia greitai laiku bus duonos ir visokios rūšies pyragaičių parduotuvė.

Įžengiam į didoką kambarį, esantį iš gatvės pusės, apstatytą naujomis ir tai produkcijos šakai pritaikintomis vitrinomis ir bufetu. Tikrai gražu, modernu. Apylinkės žmonės džiau-gsis, turėdami tokią parduotuvę.

— Kaimyninės kepyklos ant manęs pyksta, — veltaria p. F. Vaitkevičius ir nusišypso. — Mat, aš iškepu skanesnę ir įvairresnę duoną, ir ateina žmonės jos pirkti net už 20 kvadrų.

Toliau mane šeimnininkas veda į pagrindinius pastatus — dvi didžiuoles, po 10 metrų ilgio ir 8 m. pločio, sales su pe-

kia uždengti visą įėjimą kieme, prieky pastatyti dar vieną kambarį. Matot, dirba mūrininkai, dažytojai. Žinoma, aš vienas nebūčiau galėjęs taip susitvarkyti. Turiu dalininką — socijų Antaną Barzdžių, kuris parėmė mane pinigais. Dabar muo-dviem abiem viskas priklauso. O viskas, ką jūs čia matėte, ką mes turime, jau yra verta apie 2 milijonų pežų. Tiesa, elektros instaliaciją čia tvarkė p. A. Repečka iš Temperley.

Nulipam žemyn, sėdam prie stalo ir kalbamės dar apie šią moderniškaį įrengtą kepyklą. Toliau prašau p. F. Vaitkevičių papasakoti kai ką iš savo gyvenimo, — kur gimęs, kada augęs, kada atvyko į Argentiną. Slenka vaizdai ir gyvenimas nuotikingas, kaip ir dauge-liui mūsų tautiečių Argentinijoje. Taip. Daug patirta, daug išgyventa. Bet... bet apie tai kitą kartą. — Just.

NAUDOKITĖS PROGA

Dėl išvykimo SKUBIAI PAR-
DUODU 2-jų aukštų MŪRO NA-
MĄ ir valgomųjų daiktų KRAU-
TUVĘ su didele kljientūra. Vie-
toje gyvena daug lietuvių.
KREIPTIS į savininką Prano
Markušį, c. PERGAMINO 766
Sarandí, arba telefonu 207-8123

Balansai - Knygos - Mokesčiai
Administraciniai Reikalai

ESTUDIO CONTABLE „LEX“
Dir. LEONARDAS SRUOGA
Casilla de Correo 2265
Tel. 69 8515. Buenos Aires.

Leonas Šaulys ir Elena Vaitkevičienė tē „Aušros Vartų“ bažnyčioje Avellaneda. Vestuvės įvyko balandžio 10.

ROSARIO

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Rosario Bendruomenė š. m. gegužės 11 d. paminėjo Motinos Dieną. Minėjimas prasidėjo iškilmingomis Mišiomis, kurias atliko šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Margis, o pritaikyta pamokslą pasakė kun. J. J. Jakaitis. Mišios buvo sudėtinės, prie kurių prisidėjo Rosario Lietuvių Bendruomenė, Gyvasis Rožančius ir kitos draugijos. Mišių metu giedojo Rosario lietuvių choras, vadovaujant kun. A. Kleivai. Po pamaldų buvo draugiški pietūs motinoms pagerbti, kurių

Angelė Pundytė prie savo sukaktuvinio torto balandžio mėn. 12 d.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS

Tel. 415591

Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

ŪŽINIŲ IR UŽUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam: medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos
Išpėdin. Antano Salčiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNKA

REMONTUOJAMA:

- SALDYTUVAI - HELADEROS,
- RASOMOSIOS,
- SKAIČIUJAMOSIOS MASINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS

Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
ISNUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

• OPTIKAS V. RASIONAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 - 17 val. ir sekm. 13 - 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis Cosquin 5565, Villa Lugano.

metu kalbėjo kun. dr. K. Černiauskas. Programą vedė Bendruomenės pirm. Z. Stasevičius ir vicepirm. Antanas Simanaukas. Šventės gražiam pravedimui lietuvių visuomenė dėkinga Bendruomenės Valdybai, asados kepėjams - Jurgiui Vajagai ir Stepui Saračinskui, bufeto prižiūrėtojams - Vincui Seniūnui ir Rožei Simanaukšienei, kasos prižiūrėtojui - Bendruomenės išd. - Antanui Latvėnui, daug pagelbėjusiam Jurgiui Kiškūnui ir šeimininkėms - Julei Latvėnienei, Adėlei Kalainienei, Konstancijai Tyčionienei ir Salomėjai Žiemelienei. Kultūringai praleidę laiką, tautiečiai skirstėsi namo, malda ir vaišėmis pagerbė savo motinas.

ATVYKSTA KVARTETAS IŠ BUENOS AIRES

Birželio 14 d. 20 val. Jugoslavų salėje, Mitre 3924, Rosario, Lietuvių Jaunimo rengiamoje šventėje išpildys atvykęs iš Bs. Aires Muzikinis lietuvių kvartetas - Albertas Baronas, Karolis Dobkevičius, Artūras Kaminskas ir Richardas Muškėtas. Kvartetas akordeonais, smuiku ir pianu išpildys lietuvių tautinius šokius ir dainas. Tai pirmą kartą rožariečiams, todėl tikimasi daug savų tautiečių. Po labai įdomios ir linksmos programos bus šeimyniški šokiai. Rosario lietuvių jaunimas kviečia visus Rosario lietuvius pasinaudoti malonia proga.

Birželio 4 d. šv. Kazimiero parapijos Katalikų Akcija rengia koncertą Parapijos salėje. Bus išpildyti klasiniai muzikų kūriniai. Programoje dalyvauja gitaristas

Eduardas Klimas, Rosario Lietuvių choras, solistai ir parapijos Katalikų Akcijos mergaitės. Laukiama gausios publikos.

— Konstancijai Kriaučiūnienei buvo padaryta sunki operacija Caridad ligoninėje. Operacija pavyko gerai ir ligonė sveiksta savo namuose su sūnaus ir dukters priežiūra.

— P. Kvietkauskas po sunkios operacijos sveiksta Centro sanatorijoje. Tikimasi, kad ligonis greit pagerės.

— Vytautui Seniūnui iš Rosario Lietuvių Jaunimo valdybos pasitraukus, jo vietoj sekretoriaus pareigas perėmė Nijolė Papečkaitė.

— Elzė Ivašauskaitė lankėsi Bs. Aires. Pasisvečiavusi pas savuosius, vėl grįžo į Rosario ir įsijungė į jaunimo veiklą.

— Nelida Švarilytė atostogas praleido Bs. Aires pas savo drauges.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS AVELLANEDOJ

Š. m. gegužės mėn. 10 d. 21 val. Lietuvių salėje, Brasil 835, Avellaneda, Arg. L. K. Moterų ir Mergaičių D-ja „Birutė“ surengė Motinos Dienos minėjimą. Minėjimą atidarė pasipuošusi tautiniais rūbais Alicija Miliauskaitė, kuri pasveikino motinas, tarė jaudinančius žodžius apie motinos širdį ir joje susikaupusius jausmus. Kvietė atsilankiusius atidžiai sekti vaidinimą, kur gana ryškiai ir aiškiai reiškiasi motinos ir, bendrai, šeimos tragedija.

Po oficialios dalies sekė vaidinimas - „Vėpėja pro kryžium“. Džiugu paminėti, kad į tautinį lietuvių kolonijos darbą kas kartą vis daugiau įsitraukia naujų jėgų - čia gimęs jaunimas. Ne tik šiame veikale daugumą aktorių sudarė tarsi jaunimas, bet net veikalą režisavo M. Sturevičiūtė ir Z. Vanagaitė. O tai labai svarbu, nes tokiuose parengimuose kaip tik

įpranta jaunieji dirbti tautinį darbą ir kalbėti lietuviškai.

Kiekviena pastatyme mes galime rasti netobulumų. Juk vaidina ne aktoriai profesionalai, o mėgėjai. Gana pasakyti tik tiek, kad pasiimtąsias roles atliko taip, kaip jie sugebėjo ir suprato. Prieš kiekvieną veiksmą buvo paaiškinamas jo turinys.

Vaidino šie asmenys: tėvą - St. Stanaitis, motiną - N. Povillonytė, dukterį - Z. Vanagaitė, sūnų - Mačiulis, šėtoną - Ališauskas, gimnazistę - Bagdonaitė ir kt. Just.

P A D Ė K A

Lydėjusiems mus į bažnyčią, bažnyčioje gledojušioms ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie vestuvių vakarienės paruošimo ir patvarkiusiems vakarienės metu, širdingai dėkojame.

E. L. Šiauliai.

ŽUVUSIŲ UŽ LAISVĘ VENGRŲ PAMINKLO ATIDARYMAS CHACARITOJE

Sekmadienį, birželio mėn. 1 d. 16 val. Vokiečių kapinėse, Chacaritoj, bus didvyriškai žuvusių vengrų už laisvę paminklo atidengimas, kuriame dalyvaus įvairių tautų kolonijos. Kviečiami atvykti ir lietuviai.

P A D Ė K A

Mirus mano broliui Lietuvoje ir ta proga prisituntusiems ar pareiškusiems per spaudą užuojautą - Stasiui Poviloniui ir jo šeimai, mano draugams, šv. Cecilijos chorui, choro vadovui p. Rymavičiui ir visiems kitiems, dalyvavusiems šv. Mišiose už velionio vėlę, nuoširdžiai dėkoju.

Jonas Grigaravičius.

Gegužės 13 d., 1958, viso pasaulio lietuvių atgailos dieną, būrelis savanorių moterų ir vyrų, meldėsi be perstoimo nuo 5 iki 24 val. pasikeisdami Aušros Vartų bažnyčioje už savo tautos laisvę.

Muziejaus naudai ruošiamajame Vermute laimėjusieji numeriai kėdė ir plunksnakočių bus paskelbti sekančiame „Laiko“ nr.

Jaunosios ir kūmos pasisiūkit suknius (ajuar) pas c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA

* MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

PARDUODAMA
Nebrangiai parduodamas geras amerikoniškos firmos, nedaug naudotas PIANINAS. Kreiptis: Lietuvių parapija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.

PARDUODAMAS ŽEMĖS SKLYPAS
V. Alsina, Callao y B. Rivadavia 8,66x43,30 mts.
Kreiptis: Cuenca 5050, Cap. Fed. T. E. 53 - 2752.

ALBERTO E. TIMINSKAS
“COCHERIA”
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis - veža ligonius - daro keliones į tolimesnes vietas - nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal Temperley BALCARCE 510 F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

FARMACIA "NENISKIS"
ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ
FARMACEUTICA
AV. SAN MARTIN 740
BURZACO
(Pdo. Ate. Brown)
30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.
KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" - JŪSŲ PATARNAVIMUI.
Jei norite turėti geriausias sužieduotuvius, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER“, kur fotografas - profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.
L. KANČAUSKO,
FOTO „REPORTER“,
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAL.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

KĖDŽIŲ FABRIKUI
STALIUS, POLITURUOTOJAS, APDENGĖJAS (tapicero) REIKALINGI DARBININKAI IR ŠLIFUOTOJAS (lijador)
Kreiptis c. SALTA 265, Sarandí, arba asmeniškai į M. Morkūną, Calle 6, Nr. 450, VILLA SASTRE, TEMPERLEY.

A. + A. MŪSŲ MIRUSIEJI

— Juozas Astrauskas mirė gegužės mėn. 12 d. savo namuose, calle Aldecoa 925, Pineyro.

— Š. m. gegužės mėn. 21 d. mirė Stasys Kereilis.

— Juozas Treinys mirė balandžio mėn. 6 d. Comodoro Rivadavioj. Velionis turėjo 60 metų ir buvo gimęs Sprakšių km., Vyžnonos par., Utenos apskr. Buvo vedęs ir visą laiką dirbo Y.P.F.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

NAUJOS KNYGOS
„AUKŠTYN ŠIRDIS!“ Kun. dr. J. Prunskis. A. Rūkštelės aplankas, 1957 m. Immaculata Press Putnam, Conn. 260 psl.

„SMULKIOJI TAUTOSAKA“, Jonas Mongirdas. Patarlės, priežodžiai, posakiai. 18 iliustracijų. 1958 m. 172 psl. 92043. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

MOTERŲ DIRVA, A.L.R.K. Moterų sąjungos organas, 1958 m. sausio mėn. Nr. 1.

MOTERŲ DIRVA, A.L.R.K. Moterų sąjungos organas, 1958 m. vasario mėn. Nr. 2. Red. Dale Murray.

LAISKAI LIETUVIAMS, Nr. 1 sausio mėn. 1958 m. Leidžia Tėvai Jėzuitai.

LAISKAI LIETUVIAMS, Nr. 2 vasario mėn. 1958 Leidžia Tėvai Jėzuitai.

EGLUTĖ, 1958 m., sausis, Nr. 1 ir vasaris Nr. 2. Red. dr. A. Serkšnas. Leidžia Lietuvių Kultūros Institutas.

ŽVAIGŽDĖ — Jėzaus Širdies Pasiuntinys. Leidžia Tėvai Jėzuitai, vasaris, Nr. 2, 1958 m.

Vitrių Fabrikas
„VITRAL“
Sav. V. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrių prekybos namams ir krautuvėms.
Av. SAN MARTIN Lomas del Mirador

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU, AR JAU KURIAUŠI? MERKIA!

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumlal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie įvingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* KIRPYKLA „OLGA“ — Igaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškais mašinomis ir naujais metodais. Prilama mokinės — Olga Jasulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de „LAIKAS“
Mendoza 2280 * Avellaneda

Buenos Aires Avellaneda

REDAKCIJOS PRANEŠIMAS

Su šiuo numeriu mes pradame „Kelionių reportažą“. „Laiko“ redakcijos žmonės pasistengs (jei to pageidaus ir norės) apšviesti mūsų žymesnius fabrikantus, imonininkus, prekybininkus ir visuomenininkus ir nušviesti jų darbą ir gyvenimą. Mes manome, kad tokie reportažai ne tik mus suartins vienus su kitais, bet kartu mes geriau galėsime pažinti mūsų tautiečių kolonijos gyvenimą ir įsikūrimą Argentinoje.

SVEČIAS IŠ URUGVAJAUS

Vytautas Dorelis, Urugvajaus Lietuvos Kultūros d-jos sekretorius ir pramonininkas, gegužės mėn. 3 d. savosios pramonės reikalais atvyko į Buenos Aires. Paviešėjęs savaitę laiko pas T. T. Marijonus Avellanedo, aplankęs Muziejų, spaustuvę, salę ir atlikęs kitus savo reikalus, gegužės mėn. 9 d. sugrįžo į Urugvajų.

Ta proga p. V. Dorelis atvežė L. K. T. Muziejui savo audykloje išaustų lietuviškais raštais staltiesių ir antklodžių ir „Laiko“ prenumeratorus mokėję sekancijų asmenų: Stasio Tamošiuo, Motiejaus Petrušio, Albino Žebraičio, Juliano Jazausko, Veronikos Grebliūnos, Antano Vaitelio, Petro Kaminsko, Klemenso Vidžiaus, Mato Zupko, Jadvygės Rukšėnaitės, Kazimiero Lingio, Juozo Dorelio, Petro Kerpiškio, Ursulės Godienės, Antano Zupkos, Benedikto Mesonio, Vytauto Stentelio.

ATVYKUSIŲ IŠ ITALIJOS SUKARTUVINIS POBŪVIS

Gegužės mėn. 3 d. p. p. Sakalauskių valgykloje, Avellanedo, įvyko atvykusių prieš 10 metų iš Italijos Argentinon lietuvių pobūvis. Rengimo Komisija — St. Mikėlonis, E. Naujokas ir Z. Jaunius į bobūvį pakvietė (kas atrodo, bene ir buvo pobūvio tikslas). Argentinon lietuvių Emigracijos Komitetą tokiame buv. sągata — pirm. vicis, sekr. J. Gilvydis ir išd. P. Sakalauskas. Prie gražiai paruošto ir papuošto vaišių stalo susirinkusieji dalinosi įvairiais išgyventais įspūdziais ir mintimis. Vaišių metu kalbėjo St. Mikėlonis, I. Padvalskis, P. Sakalauskas, J. Gilvydis ir Stankūnas. Po to buvo įteiktas buv. lietuvių Emigracijos Komitetui padėkos pergamentas, kurį paruošė Aldona Jablonskytė ir L. Petravičienė.

Gegužės mėn. 4 d., sekmadienį, 10.30 val. buvo atlaikytos šv. Mišios už mirusius Italijoje ir jau Argentinoje tautiečius.

— Gegužės 10 d., 1958, 19 val. Lietuvos parapijos skaitykloje, Mendoza 2080, Avellaneda, įvyko Tautos Fondo Valdybos narių posėdis. Buvo svarstyta aukų rinkimas ir vakarienės — pokylio liepos 12 d. surengimas.

— Pranas Krapovickas balandžio mėn. 28 d. turėjo gerklės operaciją. Jaučiasi gerai. Savo namuose jau sveiksta.

— Girnius Petras, kilęs iš Kovarsko ir gyvenęs c. Espora 423, Villa Lynch, FCNGM, prieš metus ir septynis mėnesius turėjo vidurių operaciją. Buvo jau pasveikęs. Bet prieš kurį laiką vėl sunegalavo ir š. m. balandžio mėn. patalpintas Poliklinikon San Martin, antras aukštatas, salė 5, lova 21.

ARG. L. B. CENTRO VALDYBOS PRANEŠIMAS

Š. m. birželio mėn. 1 d. 12 val. Lietuvos Svetainėje, Brazil 835, Avellaneda, įvyks Arg. Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas išrinkti B-nės Tarybą, Rinkimų ir Nesusipratimams spręsti Komisiją ir aptarti kitus reikalus. Suvažiavimas taip pat skirs Arg. L. B-nės atstovus į Pasaulio Liet. B-nės Seimą, įvykstantį JAV.

A.L.B. Centro Valdyba.

ARG. LIETUVIŲ BUV. KARIŲ IR KOVOTOJŲ S-GOS NAUJA VALDYBA

Gegužės mėn. 11 d. Lietuvos Svetainėje, Brasil 835, įvykęs visuotinis narių susirinkimas išrinko naują s-gos Valdybą ir Revizijos Komisiją. Valdybą sudaro: pirm. kap. Diminskis, I vicep. Daratėnas, II vicepirm. M. Galeckas, sekr. Balukas, kasin. Dailydė ir nariai — A. Paršelis ir Mikėlonis. Į Revizijos Komisiją įeina: L. Stašaitis, J. Vedegeys, J. Jankauskas ir A. Baltrušaitis.

ISVYKO Į JAV INŽ. P. BIELSKUS SU ŠEIMA

Gegužės mėnesio 9 dieną apie 12 valandą lėktuvu iš Ezeizos aerodromo išvyko į JAV inž. P. Bielskus su ponia ir dviem sūnum. Pirmas kelionės tikslas — Boston, Mass. Iš ten mano vykti į Chicago, kur ir apsigyvens. Išvykstančius išlydėti atvyko gražas būrys tautiečių, jų tarpe Lietuvos parapijos klebonas kun. J. Duoba, p. p. Paliulioniai, Diminskai, V. Sviderskas ir kt. Tuo pat Lineas Argentinas lėktuvu išvyko į Chicago pas savo vyrą su dviem mažamečiais vaikais ir p. Irenė Skyrinė.

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Gegužės mėn. 17 d. Villa Ballester bažnyčioje susituokė Irena Burbaitė su Antanu Jakubausku. Moterystę palaimino kun. A. Klijo žinomas lietuvių kvartetas.

Po bažnytinio apeigų p. p. Burbų namuose, c. San Loreto 754, Villa Ballester, buvo iškilminga vakarienė. Vakarienišvotai — Lilė ir Artūras Mičiūdai. Vaišių metu pasakyta, janniesiems palinkint daug laimės, keletas kalbų. Vaišėse dalyvavo gausus skaičius tautiečių, kurių tarpe buvo p. p. Urbiečiai, Mankai, Petroniai, Ryseliai, Vyčiai, Rasteniai, Deveikiai-Pipirai, Ožinskai, K. Norkus, R. Klimanskis ir kt.

— Kazimieras Laucius su žmona Cecilija ir dukrelėmis — Magdalena ir Kristina gegužės 10 d., 1958, išplaukė į JAV. Išvykstančiuosius palydėjo draugai ir pažįstami.

— Pijus Sakalauskas, visą laiką tarnavęs Buenos Aires transporto inspektorium, nuo š. m. gegužės mėn. 1 d. išėjo į pensiją. Už sąžiningą ir stropų 30 metų pareigų ėjimą buvo apdovanotas aukso medaliu.

— Hldefonsas Bučmys š. m. gegužės mėn. 10 d., 9 val., iš Ezeizos aerodromo išskrido į JAV pas savo brolių.

— Povilas Jačinskis serga ir gydosi savo namuose, c. Catamarca 377. Lanus, gydytojų ir artimųjų prižiūrimas.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

§ 100 — P. V.,
§ 100 — Marija Švedienė,
„ 50 — Pranas Baltakys,
„ 25 — Evdokimas Orlovas,
„ 20 — Alfonsas Butkevičius,
„ 15 — Alfonsas Pajaujis,
„ 10 — Vladas Augulis,
„ 10 — Juozas Guzas,
„ 10 — Antanas Manulis,
„ 10 — Teodora Užkurienė,
„ 10 — S. R.,
„ 10 — Ona Vaitkevičienė,
„ 10 — Petras Gubavičius,
„ 10 — Juozas Siliūnas,
„ 10 — Juozas Povilaitis,
„ 4 — Benediktas Mešonis,
„ 2 — Motiejus Petrušis.

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusioms prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija.

L.K.T. MUZIEJUI AVELLANEDOJE AUKOJO:

Pranas Baltakis — 100 pezų ir rankšluostį.
Petras Rudėnas — 50 pezų.
Pijus Bielskus — Lituanica I — Dariaus ir Girėno lėktuvo modelį.
Kun. V. Leščinskis — tris Lietuvos vaizdų nuotraukas.
Vytautas Dorelis (iš Urugvajaus) — staltiesę ir lovatiesę.
Jonas Kiburys — 10 pezų.
Aukotojams maloniai dėkoja Muziejaus Vedėja.

P A D Ė K A

P. Onai Janulionienai, padovanojusiai Lietuvos Aušros Vartų bažnyčiai kilimėlius, ir p. Juozui Bendorinui, įteikusiam vertingų stalių įrankių, širdingai dėkoja Parapijos Klebonas.

AUSROS VARTŲ BAŽNYČIOJE PAKRIKŠTYTA

— Balandžio mėn. 12 d. buvo pakrikštytas Horacijus Antanas Talutis, sūnus Vlado ir Marijos Tullisow Talučių. Krikšto tėvai — Dominykas Dessole ir Ona Tullisow de Dessole. Pakrikštijo kun. A. Lubickas.

— Balandžio mėn. 26 d. pakrikštytas Angelas Simonas Rutkus-Rutkevičius, sūnus Simono ir Onos Kitevičių. Krikštijo kun. A. Lubickas.

— Gegužės mėn. 1 d. pakrikštytas Eduardas Antanas Čekauskas, sūnus Stasio ir Elzės-Emos Kairytės Čekauskų. Krikšto tėvai — Leopoldas Vaitiekūnas ir Elena Česzum. Pakrikštijo kun. Vytautas Palubinskas.

— Gegužės mėn. 11 d. pakrikštytos Danielius Albertas Gustas, sūnus Roberto Antano ir Liucijos Masulytės Gustų. Krikšto tėvai — Albertas Rikardas Masulis ir Janina Mercedes Zukas. Krikštijo kun. A. Lubickas.

P A D Ė K O S

I.

Nuoširdžiai dėkoju gerb. Viršinininkui kun. J. Duobai, kun. V. Palubinskui, Tėvams Marijonams ir kitiems tautiečiams, su kuriais man teko susitikti, už nuoširdumą ir vaišingumą, man būnant Buenos Aires. Išvykdamas iš Argentinon, vežuosi geriausius įspūdzius apie Lietuvos parapijos Avellanedo veikimą. Linkiu mūsų tautiečiams geriausios kloties ir sėkmės kultūriname ir tautiniame darbe.

Su aukšta pagarba

Vytautas Dorelis.

II.

Antrojo Pasaulinio karo lietuvių tremtinių gyvenusių Italijoje, dešimties metų atvykimo Argentinon paminėjimo proga, nuoširdžiai dėkojame p. L. Petravičienėi ir p. I. A. Jablonskytei už adresą, įteiktą buv. Lietuvos Emigracijos Komitetui, meniškiosios dalies padarymą.

Ta pačia proga tariame ačiū ir p. Č. Stankūnui iš JAV mus parėmusiam 5 dolerių auka.

Minėjimo Rengimo Komisija.

III.

Aplankiusiems ir lankantiems mane Poliklinikon San Martin — kun. A. Lubickui, MIC. J. Šušiu, V. Bagdonų, Rudžių, Baranauskų, P. Pimpickos šeimoms, poniams — Baršauskienei, Kučinskenei ir E. Petrauskenei, atvykusiai iš Kordobos provincijos, ir visiems kitiems širdingai dėkoju.

Petras Girnius.

— Motiejaus M'kočauskas š. m. gegužės 23 d. išvyksta į JAV. pas savo šeimos narius.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Red. J. Duoba. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.—
Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 214

27 DE MAYO

Š. M. GEGUŽIO MĖN. 31 D., ŠEŠTADIENI, 20.30 VAL.
LIETUVIŲ SALĖJE, BRASIL 835, AVELLANEDA,
LIETUVIŲ KOLONIJOS TAUTINIO MUZIEJAUS
NAUDAI RENGIAMAS

VERMUTAS

SU ĮVAIRIA IR IDOMIA KULTŪRINE PROGRAMA

PROGRAMOJE BUS:

1. Lituanica I — Dariaus-Girėno lėktuvo modelio šventinimas.
2. Gen. T. Daukanto žodis.
3. Istorinio Lietuvos Statuto atidengimas.
4. Jaunųjų lietuvių instrumentalistų kvarteto pasirodymas.
5. Solo dainos.
6. Loterija ir premijų (amerikoniškos kėdės, plunksna-kočio ir kitų dovanų) įteikimas.
7. Muziejaus aplankymas.
8. Šeimyninis pasilinksminimas.

Mielas broli ir sese, atsilankykite su savo šeima ir kaimynais! Atgavink tautinius jausmus garbingu istorinių įvykių prisiminimu!

Įėjimas: VYRAMS — \$ 40.—
MOTERIMS — \$ 25.—
VAIKAMS — \$ 15.—

Bilietus prašome įsigyti iš anksto per platintojus ar „LAIKO“ administraciją.

Muziejaus Vadovybė.

JONAS SPRINDYS

Gegužės mėn. 9 d. iš Ezeizos aerodromo išvyko į Chicago pas savo pusbrolių A. Aleliūną. Savo žmoną Mari ir vieną metų sūnų laikinai dar paliko Argentinoje.

Jonas Sprindys, skautas ir buvęs sportininkas (ypač ilgų distancijų), yra baigęs industrialinę mokyklą ir paskutiniu metu dirbo Argentinon kariuomenės laboratorijoje San Martin mieste. Villa Lugano išvykusiojo gyvena tėvai ir dvi seserys.

Linkime sėkmingos kelionės ir laimės naujame krašte.

PAIEŠKOJIMAI

Tarptautinis Socialinis Tarnybos Biuras Šveicarijoje praneša, kad yra paieškoma Bakanaitė Veronika, gi-

Lietuvoj. Pajieško sesuo Domicilė Bakanaitė.

Žinantieji apie pajieškomąją prašomi pranešti telefonu 38-0940 nuo 9 iki 13 val. ir vėliau nuo 20 val. arba rašyti — Delegada del Servicio Social Internacional, Solis 721, 3 J — K, Bs. Aires.

— Anelė Stanytė — Butkienė pajieško savo brolių — Jurgio ir Jono Stanių, kilusių iš Dusinių km., Vyžuonų valsė. Utenos apskr. Pajieškomeji arba žinantieji apie juos pranešti Juozui Seniūnui, c. Sarandi 1148, Capital arba Pijui Gudelevičiui, Mendoza 2280, Avellaneda.

— Vladas Margevičius, gyvenęs c. Independencia 2706, Buenos Aires. Pajieško brolis iš Lietuvos. Žinantieji ar patsai pajieškomasis prašomas kreiptis į „Laiko“ redakciją, Mendoza 2280, Avellaneda.

— Arg. L. Bendruomenės Avellanedos Apylinkės Valdyba kviečia savo narius įmokėti nario mokesį pas Apylinkės kasininką Pijų Gudelevičių, Mendoza 2280, Avellaneda. Narių patogumui kasininkas priimanės mokesį ir sekmadieniais po lietuviškų pamaldų.

* LIETUVI, ar jau sumokėjai solidarumo mokesį TAUTOS FONDU? Jei ne, — tai įteik tą auką Tautos Fondo atstovybės valdybai arba Pijui Gudelevičiui, Lietuvos parapija, Mendoza 2280, Avellaneda.

Argentinos Lietuvių Jaunimo Draugija

Š. M. BIRŽELIO MĖN. 7 D. RENGIA

TRADICINĖ TĖVO DIENĄ

PROGRAMOJE — PASKAITA IR KOMEDIJA

MEILĖS ELEKSYRAS

Statoma Vaidintojų Būrelio, kuriam vadovauja *Kvirinas Runimas*.

Po to — ŠOKIAI PRIE GERIAUSIOS MUZIKOS.

Birželio mėn. 8 d., sekmadienį, 10.30 val. „Aušros Vartų“ bažnyčioje bus atlaikytos šv. Mišios už gyvus ir mirusius Tėvus.

Maloniai visus kviečia —

A. L. Jaunimo Draugijos Valdyba.

Mokyt. Lilės Švenčionytės ir Artūro Mičiūdo jungtuvės Santo Cristo bažnyčioje balandžio mėn. 26 d. Foto: A. Cibavičius